

DNB Forsikring

Et selskap i DNB-konsernet

DNB

ÅRSRAPPORT 2016

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2016 - DNB FORSIKRING AS

VIRKSOMHETEN I 2016

Resultatet for 2016 ble godt, med et resultat før skatt på 316,2 millioner kroner. Resultatet før skatt ble 110,2 millioner kroner høyere enn i 2015, hvilket i hovedsak skyldes bedret lønnsomhet i forsikringsporteføljen og økte finansinntekter. Den underliggende lønnsomheten i forsikringsporteføljen vurderes som god ved utgangen av 2016, med en combined ratio for egen regning på 87,7 %.

Styrtregnet som traff sentrale områder i Oslo og Akershus i starten på august ga samlet en bruttoerstatning på 73,7 millioner kroner. Selskapets reassuranseprogram dekket 63,7 millioner kroner av skadehendelsen. Uten reassuransebeskyttelsen ville combined ratio for egen regning vært 3,1 prosentpoeng høyere. I tillegg til regnværet i august, inntraff det to større naturskadehendelser i 2016. Stormene "Tor" og "Urd" utgjorde til sammen 10,5 millioner kroner i erstatninger på bruttobasis.

Det planlagte byttet av forsikringssystem har tidligere blitt utsatt. Som følge av utsettelsen ble det i 2016 foretatt en nedskrivning av balanseførte investeringer på 17,5 millioner kroner. Ny avtale med blant andre leverandøren TIA ble inngått, og arbeid med forberedelse til implementering av nytt system var en av selskapets hovedaktiviteter i 2016. Nytt kjernesystem skal implementeres i 2017.

Solvens II, med blant annet nye regler for beregning av kapitalkrav, solvenskapital samt virksomhetsstyring, ble innført fra 1. januar. Det ble gjort tilpasninger i organisasjonen, slik at selskapet tilfredsstiller de nye kravene til virksomhetsstyring. Selskapet gjennomførte i tillegg en endring i kapitalsammensetningen som følge av det nye kapitalkravsregelverket. Ansvarlig lån ble økt med 200 millioner kroner, og tilsvarende ble utbetalt i konsernbidrag. Totalt ble det i 2016 avsatt og utbetalt 387,5 millioner kroner i konsernbidrag.

DNB-konsernet har besluttet en økt satsing på forsikring. Dette skal realiseres gjennom en modernisering og effektivisering av distribusjonsmodellen. Som et ledd i dette, ble det i 2016 etablert spesialiserte salgsteam. Totalt er syv forsikringsteam etablert ved utgangen av 2016. Videre ble organisasjonen i DNB Forsikring AS innlemmet i Personmarked på slutten av året for å styrke forsikrings-satsingen.

Innen produktområdet ble det i 2016 gjort flere vesentlige endringer. Nytt villaprodukt ble lansert, med en mer risikorett prising. Videre har selskapet økt satsingen på betalingsforsikringsprodukter. Selskapet inngikk avtale med banken knyttet til betalingsforsikring av DNBS kredittkort, i tillegg til at det ble lansert et gjeldsforsikringsprodukt knyttet til bankens boliglånsporsess.

Styret mener årsregnskapet gir en rettvise oversikt over eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat i DNB Forsikring AS. Den finansielle stillingen vurderes som god, både lønnsomhetsmessig og kapitalmessig. Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede, og dette er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

MÅL OG STRATEGI

DNB Forsikring AS skal være en attraktiv leverandør av forsikring til personkundemarkedet, og selskapets produkter skal gjøre det mulig for DNB å være tilstede for kundene når det gjelder som mest. Selskapets produkter skal dekke de fleste private husstanders behov når det gjelder skadeforsikringsprodukter. Produktene selges i hovedsak gjennom bankens distribusjonskanaler, både i DNBS bankkontorer og via digitale kanaler.

Selskapets målsetning om lønnsom vekst skal oppnås gjennom fem strategiske fokusområder:

- Fra fysisk distribusjon til kundesenter og digitalt salg: Distribusjonen dreies fra salg i fysiske kanaler mot kundesenter og digitalt salg. Kundesenteret vil som følge av dette styrkes ytterligere i 2017.
- Implementering av nytt kjernesystem og digitalisering: Nytt kjernesystem vil blant annet gi kostnadsbesparelser gjennom automatisering av manuelle oppgaver og gi støtte til digitale prosesser.
- Riktigere prising – for kunden og selskapet: Prismodellene er grunnlaget for å sikre både konkurransekraft og lønnsomhet. Selskapet vil fortsette arbeidet med å videreutvikle tariffene og kundeprisingen.
- Strategisk bruk av business intelligence: Selskapet vil forsterke prosessene knyttet til datainnsamling, tilgjengeliggjøring, rapportering og analyse. Målsetningen er å gi bedre beslutningsgrunnlag, blant annet i forhold til prising, kundekampanjer og nye produkter.
- Bedre og enklere kundeopplevelser: DNB Forsikring AS skal utvikle produkter som er enkle å finne, enkle å forstå og enkle å kjøpe for kundene, spesielt i digitale flater. Videre skal selskapet utvikle posisjonen som kvalitetsleverandør av forsikringsprodukter, blant annet gjennom videreføring av dekningsgarantien og fokus på å utvikle Best-produkter med unike kundefordeler.

Selskapet skal internt i DNB-konsernet oppfattes som en løsningsorientert og attraktiv produktleverandør, som bidrar til lojale kunder med høy kundetilfredshet og som gir god avkastning til eier.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Solvens II-regelverket trådte i kraft 1. januar 2016. Som følge av dette ble det ved utgangen av 2015 vedtatt endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper. Endringene medførte bl.a. at sikkerhetsavsetningen ikke lenger inngår i selskapets forsikringstekniske avsetninger. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet i tråd med ny forskrift.

Årsresultatet for 2016 ble positivt med 316,2 (206,0) millioner kroner før skatt, en resultatforbedring på 110,2 millioner kroner sammenlignet med 2015. Resultatet etter skatt utgjorde 239,3 (153,0) millioner kroner. Hovedårsaken til resultatforbedringen er knyttet til bedret lønnsomhet i forsikringsporteføljen, høyere finansinntekter og lavere nedskrivning av IT-system. Det forsikringstekniske resultatet ble bedre enn i 2015.

Nedenfor gjennomgås de viktigste resultatmessige endringene sammenlignet med 2015:

Forsikringsteknisk resultat økt med 68,9 millioner kroner

Det forsikringstekniske resultatet omfatter premieinntekter, erstatninger og driftskostnader, alle størrelser for egen regning. Resultatet utgjorde 254,0 millioner kroner i 2016.

Premieinntekt for egen regning økte med 159,3 millioner kroner i 2016. Resultateffekten tilknyttet premieveksten utgjorde 16,0 millioner kroner. Samtidig ble det underliggende resultatet på eksisterende portefølje bedret med 35,5 millioner kroner, og avviklingsresultatet økte med 17,4 millioner kroner sammenlignet med 2015. Oppsummert var forbedringen i forsikringsteknisk resultat på 68,9 millioner kroner sammensatt slik:

Resultateffekt økt premievolum	+ 16,0 millioner kroner
Økt lønnsomhet	+ 35,5 millioner kroner
Endring i avviklingsresultat	+ 17,4 millioner kroner
Økt forsikringsteknisk resultat	+ 68,9 millioner kroner

Netto andre inntekter og kostnader økte med 19,7 millioner kroner

Selskapet innførte fakturagebyr for girokunder i 2016. Dette medførte en økning av gebyrinntektene på bortimot 10 millioner kroner sammenlignet med 2015. Nedskrivning av påbegynt systemimplementering var lavere enn i 2015; totalt ble systemet nedskrevet med 17,5 (39,4) millioner kroner i 2016.

Økte finansinntekter forbedret resultatet med 21,6 millioner kroner

Inntekter fra investeringer utgjorde 55,1 millioner kroner i 2016, det vil si en økning på 21,6 millioner kroner sammenlignet med 2015. Resultatforbedringen skyldes økt verdi på selskapets obligasjonsavtaler som følge av fallende rentenivå i 2016. Investeringsprofilen i porteføljen ble ikke endret vesentlig.

Nedenfor redegjøres det for de viktigste resultatelementene: premieutvikling, combined ratio og finansinntekter.

Premieutvikling:

Brutto opptjent premie ble på 2 105,6 millioner kroner i 2016, det vil si en økning på 167,6 millioner kroner (8,6 %) sammenlignet med 2015. Premieinntekt for egen regning utgjorde 2 065,6 millioner kroner i 2016, tilsvarende en økning på 159,3 millioner kroner (8,4 %) i forhold til premieinntekt for egen regning i 2015.

Hovedtyngden av premieporteføljen er knyttet til privatmarkedet. Videre er 73,2 % (78,6 %) av totalt forfalt premie knyttet til brann/- kombinert og motorvognforsikring.

Combined ratio:

Nøkkeltallet måler erstatninger og driftskostnader som andel av premieinntekt, alle størrelser etter reassuransavgivelse. Combined ratio for egen regning ble på 87,7 % (90,3 %) i 2016, og fordelte seg med 70,0 % (73,0 %) i skadeprosent og 17,7 % (17,3 %) i kostnadsprosent.

Det ble i 2016 resultatført erstatninger for egen regning på 1 445,8 (1 392,3) millioner kroner. På bruttobasis utgjorde erstatningene 1 511,8 (1 436,6) millioner kroner.

Skadeprosenten for egen regning utgjorde 70,0 % (73,0 %) i 2016, det vil si en reduksjon på 3,0 prosentpoeng sammenlignet med 2015. Resultatet inkluderer avviklingsgevinst på tidligere skadeårganger på 46,9 millioner kroner. Avviklingsgevinsten reduserte combined ratio for egen regning med 2,3 prosentpoeng. Storskadeinnslaget var noe lavere i 2016 enn det var i 2015. Naturskader belastet resultatet med 19,1 millioner kroner i 2016, dvs. en reduksjon på 22,6 millioner kroner sammenlignet med 2015. Selskapets naturskadefond er negativt med 32,8 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Produktgruppen brann/kombinert viste en reduksjon i brutto skadeprosent på 4,4 prosentpoeng sammenlignet med 2015. Innslaget av store brannskader hadde en nedgang fra 2015 til 2016, mens skadefrekvensen totalt økte sammenlignet med 2015. Resultatet for denne produktgruppen ble også påvirket negativt resultatmessig av regnværet i august.

Selskapets andre hovedprodukt, motorvognforsikring, viste en tilfredsstillende lønnsomhet med en skadeprosent på 73,6 % (67,6 %). Økningen i skadeprosent i 2016 har sammenheng med økt skadefrekvens samtidig som konkurransen i markedet har økt. Markedsstatistikken til Finans Norge viser et fall i gjennomsnittspremien for motorvognforsikring totalt i det norske markedet. Markedsandelen for personbil utgjorde 5,2 % ved utgangen av 2016.

Selskapets driftskostnader for egen regning utgjorde 365,8 (328,9) millioner kroner i 2016, tilsvarende en kostnadsprosent for året på 17,7 %. Kostnadsprosenten er dermed økt med 0,4 prosentpoeng fra 2015 til 2016. Økningen i kostnadsprosent skyldes i hovedsak økte provisjonskostnader knyttet til betalingsforsikring, som har en høyere provisjonssats enn øvrige produkter. Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader har en redusert kostnadsprosent med 0,4 prosentpoeng sammenlignet med 2015.

Brutto utgjorde driftskostnadene 365,1 (328,5) millioner kroner. Selskapets driftskostnader økte dermed med 36,6 millioner kroner.

Finansinntekter:

Inntekter fra investeringer utgjorde 55,1 (33,5) millioner kroner i 2016, tilsvarende en avkastning på 2,4 %. Selskapets investeringsportefølje er i all hovedsak plassert i rentepapirer med lav risiko. 2016 har vært preget av fallende rentenivå, noe som ga positive effekter med økt verdi på selskapets obligasjonsportefølje. Dette er hovedårsaken til inntektsøkningen på 21,6 millioner kroner sammenlignet med 2015. I tillegg økte beholdning av finansielle eiendeler med 220,4 millioner kroner gjennom 2016, og utgjorde 2 383,3 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Kontantstrøm:

Netto kontantstrøm utgjorde -19,1 (26,5) millioner kroner i 2016. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde 149,0 (229,7) millioner kroner, og består av premieinnbetalinger, erstatningsutbetalinger, kontantstrøm til reassurandører, driftskostnader og overføringer til investeringsporteføljen. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter i 2016 på minus 18,1 millioner kroner omfattet aktiverte utviklingskostnader knyttet til det nye forsikringssystemet. Selskapets kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter i 2016 bestod av utbetaling av konsernbidrag, samt opptak av ansvarlig lån og utgjorde netto minus 150 millioner kroner.

RESULTATDISPONERING

Selskapets resultat etter skatt utgjorde 239,3 millioner kroner for 2016. Styret foreslår at resultatet disponeres som følger:

Overført til annen opptjent egenkapital:	MNOK	51,8
Avsatt konsernbidrag:	MNOK	187,5

I tillegg til overnevnt konsernbidrag ble det utbetalt ekstraordinært konsernbidrag på 200 millioner kroner i 2016.

Det avsettes ikke til utbytte for 2016.

RISIKOSTYRING

DNB Forsikring AS har gjennom 2016 arbeidet med videreutvikling av systemet for virksomhetsstyring. Det ble gjennomført organisatoriske tilpasninger som gjør at selskapet tilfredsstiller de nye kravene til virksomhetsstyring. Herunder ble det etablert en egen avdeling for risikostyring i selskapet, i tillegg til at rollene i aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen ble tydeliggjort. Dette har gitt et betydelig løft i arbeidet med å sikre andrelinjefunksjonens uavhengighet.

Virksomhetens samlede risikoeksponering beregnes ved standardmodellen og resultatet av beregningene gjennomgås i styret hvert kvartal. Selskapet var ved utgangen av 2016 godt kapitalisert, med en kapitaldekning på 171 % av Solvens II-kravet etter avsetning til konsernbidrag.

Styringsstrukturen i selskapet er basert på en tredeling av risikoområdene; forsikringsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Styringen av disse områdene gjennomgås nedenfor.

Forsikringsrisiko

Selskapets hovedeksponering er forsikringsrisiko i det norske privatmarkedet. Risikoen knyttet til det enkelte subjekt/objekt kontrolleres og begrenses gjennom statistiske prismodeller og seleksjonsprosesser som sikrer at forsikringspremien står i forhold til risikoen ved forpliktelsen.

Selskapet har etablert ulike retningslinjer som til sammen styrer selskapets forsikringsrisiko. Retningslinjene omfatter eksempelvis tegningsfullmakter både i forhold til forsikringssummer og objektstyper. Forsikringsporteføljen har gjennom risikoseleksjonen en lavrisikoprofil; eksponering mot store enkelthendelser begrenses gjennom selskapets reassuransesprogram.

Selskapets styre har utarbeidet rammer og målsetninger for selskapets reassuransesprogram. Programmet skal bidra til at resultateffekten av spesielt store skader utjevnes, og at selskapets egenkapital beskyttes. Selskapets reassuransesprogram var i hovedsak uforandret sammenlignet med programmet i 2015. Utestående krav mot reassurandører kan medføre en betydelig motpartsrisiko. Det er således fastsatt krav til spredning av programmet samt krav til minimumsrating av reassurandørene som deltar.

Gjennom 2016 har selskapet økt eksponeringen mot helseforsikringsrisiko relativt sett i forhold til skadeforsikring. Dette har gitt selskapet en mer balansert portefølje ettersom helseforsikringsrisiko i liten grad samvarierer med hovedproduktene motor- hus- og reiseforsikring. Denne diversifiseringseffekten bidrar til at det er gunstig i forhold til kapitalkravet å øke eksponeringen mot helseforsikring.

Markedsrisiko

Den overordnede målsetningen for kapitalforvaltningen er at risikoen i investeringsporteføljen skal tilpasses selskapets totalrisiko og kapitalsituasjon samt DNB-konsernets risikovilje. Porteføljen skal videre inneholde plasseringer som vil dekke de kommende forsikringsforpliktelsene i selskapet, samt at porteføljen skal være tilstrekkelig likvid til at det kan foretas tidsriktige utbetalinger til kundene.

Selskapets investeringsstrategi behandles og vedtas av selskapets styre minimum årlig. Investeringsstrategien gir rammer for eksponering mot aktivaklasser med noe mer iboende volatilitet, herunder obligasjoner og eiendom. I 2016 ble det vedtatt en moderat økning av selskapets rammer for markedsrisiko. Dette impliserer at selskapets eksponering mot aksjer og eiendom, relativt til obligasjoner, vil øke i 2017.

Selskapet har 2 383,3 millioner kroner i finansielle eiendeler ved utgangen av 2016. Porteføljen er i hovedsak plassert i rentepapirer med god rating. Markedsrisikoen vurderes totalt sett som lav ved utgangen av året. Likviditetsrisikoen vurderes som meget lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, samt feil begått av ansatte eller eksterne hendelser. Styring og kontroll av operasjonell risiko i selskapet er i all hovedsak underlagt tilfredsstillende kontroll, og kvaliteten i styring og drift er god.

Organiseringen av selskapet sikrer at ansvarsforholdene er avklart og at det er tydelige rapporteringslinjer. Det er videre definert fullmaktstrukturer for både ledere og medarbeidere innen viktige områder. For øvrig legger selskapet til grunn DNB-konsernets policyer og retningslinjer i utformingen av rutiner og prosesser, herunder også konsernretningslinjer for styring av operasjonell risiko.

Kapital og soliditet

Selskapet hadde ved utgangen av 2016 en kapitaldekning etter Solvens II-kravet (SCR) på 171 %. Solvenskapitalen oversteg dermed solvenskravet med 321 (342) millioner kroner. På bakgrunn av dette vurderes kapital situasjonen som god. Selskapets kapital situasjon har generelt utviklet seg positivt gjennom de siste årene, herunder også i 2016. Dette som følge av solid lønnsomhet og begrenset økning i risikoeksponering. Årsaken til den begrensede økningen i risikoeksponering er delvis lavere vekst enn forventet, men også at oppnådd vekst har vært i helseforsikringsprodukter som gir vesentlige diversifiseringseffekter.

I løpet av året ble det gjennomført en restrukturering av kapitalen for å sikre bedre tilpasning til Solvens II-regelverket. DNB Forsikring AS har tatt opp et ansvarlig lån på 250 millioner kroner fra DNB Invest Denmark A/S. Lånet erstattet tidligere ansvarlig lån fra DNB Bank på 50 millioner kroner. I tillegg ble 200 millioner kroner utbetalt som ekstraordinært konsernbidrag til DNB ASA. Selskapets solvensgrad er nær upåvirket av restruktureringen.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Selskapet hadde ved årsskiftet 214 ansatte, samtlige er ansatt i Oslo.

Ansatte og arbeidsmiljø

Styret anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt. Sykefraværet ble på 6,9 % i 2016, 0,7 prosentpoeng lavere enn i 2015. Andelen av sykefraværet som er knyttet til langtidsfravær utgjorde i 2016 2,5 %, også dette 0,7 prosentpoeng lavere enn i 2015. Fraværet var i hovedsak av en slik art at det ikke kan tilskrives arbeidsmiljøet, men det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere sykefraværet.

Det forekom ikke arbeidsskader eller arbeidsulykker i 2016. I tråd med DNB-konsernet ellers, vil såkalte «pulsmålinger» gjennomføres tre ganger i 2017 for å måle medarbeidertilfredshet. Resultatene for 2016 viste en forbedring fra 2015, og er på linje med konsernet for øvrig. Undersøkelsene vil følges opp videre, og ved behov utarbeides tiltaksplaner som følges opp løpende gjennom året.

Ytre miljø

Selskapets virksomhet er av en slik art at det ikke forurenser det ytre miljø. Selskapets strategiske satsing på utnyttelse av digitale flater vil redusere papirbaserte utsendelser til kundene, og således gi positiv miljøeffekt.

Likestilling og diskriminering

DNB legger stor vekt på likestilling, herunder å gi like muligheter for faglig og personlig utvikling, lønn og andre godtgjørelser. Selskapet legger vekt på å være en attraktiv arbeidsplass med høy etisk standard. Personalpolitikken skal sikre mangfold gjennom nødvendige omstillingstiltak, kompetanseutvikling, ansettelse og godt helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

Andelen kvinnelig ansatte pr. 31.12.16 utgjorde 58 %. Ledelsen besto av åtte personer hvorav en kvinne. Styret i selskapet består av totalt tre personer, hvorav en kvinne, samt en observatør fra de ansatte.

Samfunnsansvar

DNBs policy for samfunnsansvar er styrende for hele konsernets arbeid med både etterlevelse av samfunnsansvar. I tillegg har konsernet retningslinjer, forretningsmodeller og møteplasser som skal sikre at samfunnsansvar er en integrert del av den daglige driften.

Selskapet har en rekke avtaler med leverandører av forsikringstjenester som tilbys våre kunder. Det er viktig for selskapet å vite med størst mulig sikkerhet at de leverandørene det inngås avtaler med er etiske og bærekraftige. Ved inngåelse av leverandøravtaler med DNB Forsikring AS må leverandører signere på DNBs prinsipper for ansvarlig leverandøradferd på lik linje med andre kontraktinngåelser i konsernet.

DNBs retningslinjer for antikorrupsjon slår fast at DNB har nulltoleranse for korrupsjon og skal ha et robust forsvar mot korrupsjon basert på åpenhet og etterprøvnbarhet. Forebygging av korrupsjon og svik er viktige elementer i selskapet, og det jobbes kontinuerlig med dette.

DNB Forsikring AS, som del av DNB ASA, er miljøsertifisert i henhold til ISO 14001. Systemet bidrar blant annet til at selskapet oppfyller myndighetskrav relatert til det ytre miljøet og er bevisst egne miljøpåvirkninger.

Selskapet forvalter en investeringsportefølje per 31.12.16 på 2,4 milliarder kroner. DNB Forsikring AS har egen kapitalforvaltningsstrategi med egne risikorammer, men følger ellers konsernets retningslinjer for etiske investeringer.

FREMTIDSUTSIKTER

Arbeidet med å forbedre og effektivisere distribusjonsmodellen vil fortsette i 2017. Samordning av organisasjonene i Personmarked og DNB Forsikring AS er et ledd i dette. Satsingen på spesialiserte salgsteam vil forsterkes i 2017.

Selskapet forbereder implementering av nytt forsikringssystem, og dette vil være en av selskapets hovedaktiviteter i første halvår av 2017. Nytt kjernesystem er et viktig fundament for å realisere selskapets strategiske målsetninger, herunder ambisjoner for digitalisering og effektivisering. Det planlegges for konvertering til nytt system før sommeren 2017.

Den underliggende lønnsomheten i selskapets forsikringsportefølje vurderes totalt sett som god, selv om det oppleves en tiltagende konkurranse på kjerneproduktene, med økt press på resultatmarginene. Samtidig har selskapet etablert en mer balansert portefølje gjennom satsingen på helseforsikringsprodukter.

Samlet sett har selskapet en forsikringsportefølje og igangsatte aktiviteter som vil understøtte ambisjonen om lønnsom vekst i 2017.

Oslo, 23. mars 2017

Styret i DNB Forsikring AS

Trond Bentestuen
(styreleder)

Hanne Myre
(styremedlem)

Per-Kristian Ek
(styremedlem)

Hans Petter Madsen
(adm.direktør)

REGNSKAP OG NOTER

Resultatregnskap

Balanseoppstilling

Endringer i egenkapital

Kontantstrømoppstilling

Note 1	Regnskapsprinsipper
Note 2	Estimater

Resultatregnskapet

Note 3	Premieinntekter og erstatningskostnader
Note 4	Andre forsikringsrelaterte inntekter
Note 5	Forsikringsrelaterte driftskostnader
Note 6	Pensjoner
Note 7	Inntekt fra investeringer
Note 8	Skattekostnad

Balanse

Note 9	Immaterielle eiendeler
Note 10	Finansielle eiendeler og forpliktelser
Note 11	Aksjer og andeler
Note 12	Investeringer som holdes til forfall
Note 13	Fordringer
Note 14	Kontanter og kontantekvivalenter
Note 15	Fond
Note 16	Ansvarlig lånekapital
Note 17	Forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandel
Note 18	Avsetninger og andre forpliktelser

Risiko og solvens

Note 19	Verdivurderingsforskjeller regnskaps- og solvens II balansen
Note 20	Kapitalkrav og kapitaldekning
Note 21	Opplysninger om risiko og sensitivitet

Øvrige opplysninger

Note 22	Antall ansatte/årsverk
Note 23	Godtgjørelser
Note 24	Transaksjoner med nærstående parter
Note 25	Eierforhold
Note 26	Endring tidligere år
Note 27	Hendelser etter balansedagen

RESULTATREGNSKAP

Beløp i 1000 kr	Note	2016	2015 ^{*)}
Opptjente bruttopremier	3	2 105 623	1 938 046
Gjenforsikringspremie av brutto premier	3	-40 031	-31 766
Premieinntekt for egen regning		2 065 592	1 906 280
Andre forsikringsrelaterte inntekter	4	28 969	28 837
Brutto erstatningskostnader	3	-1 511 762	-1 436 587
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	3	65 974	44 328
Erstatningskostnader for egen regning		-1 445 788	-1 392 259
Salgskostnader	5,24	-153 522	-125 904
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	5,6	-211 534	-202 602
Mottatt provisjon for avgitt gjenforsikring	5	-761	-387
Forsikringsrelaterte driftskostnader		-365 818	-328 893
Resultat teknisk regnskap		282 955	213 965
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	7	48 361	50 327
Verdiendringer på investeringer	7	10 656	-21 290
Realisert gevinst og tap på investering	7	-1 633	6 562
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer	7	-2 236	-2 100
Netto inntekter fra investeringer		55 148	33 499
Andre inntekter		567	732
Andre kostnader	9,16	-22 438	-42 213
Resultat ikke teknisk regnskap		33 277	-7 982
Resultat før skattekostnad		316 231	205 983
Skattekostnad	8	-76 959	-52 955
Resultat før andre resultatkomponenter		239 272	153 028
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsforpliktelser	6	-1 356	183
Skatt på actuarielle gevinster og tap		339	-49
Andre resultatkomponenter		-1 017	133
TOTALRESULTAT		238 255	153 161

^{*)} Se note. Endringer tidligere år

BALANSEOPPSTILLING

Beløp i 1000 kr	Note	31.12 2016	31.12 2015
Eiendeler			
<i>Immaterielle eiendeler</i>			
Andre immaterielle eiendeler	9	67 204	67 923
Sum immaterielle eiendeler		67 204	67 923
<i>Investeringer</i>			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	10,12	465 305	344 881
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	10,11	69 354	67 915
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10	1 834 770	1 737 014
Andre finansielle eiendeler	10	13 885	13 069
Sum investeringer		2 383 314	2 162 879
<i>Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring</i>			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	17	0	0
Gjenforsikringsandel brutto erstatningsavsetning	17	28 046	47 165
Sum gjenforsikringsandel av brutto forpliktelser		28 046	47 165
<i>Fordringer</i>			
Fordringer i forbindelse med direkte forretning - forsikringstakere	13	601 939	579 041
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	10,13	104 638	62 737
Andre fordringer	13	7 713	21 066
Sum fordringer		714 290	662 844
<i>Andre eiendeler</i>			
Bankinnskudd	14,24	59 490	78 600
Eiendeler ved skatt	8	2 918	5 961
Sum andre eiendeler		62 408	84 561
SUM EIENDELER		3 255 262	3 025 372

BALANSEOPPSTILLING

Beløp i 1000 kr	Note	31.12.2016	31.12.2015 ^{*)}
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital	25	265 000	265 000
Overkurs		292	292
Annen innskutt egenkapital		175 175	175 175
Sum innskutt egenkapital		440 467	440 467
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Fond mv			
Avsetning naturskadefondet	15	0	0
Avsetning garantiordningen	15	89 287	83 333
Annen opptjent egenkapital		174 319	329 390
Sum opptjent egenkapital		263 605	412 723
Sum egenkapital		704 072	853 190
Forpliktelser			
Evigvarende ansvarlig lånekapital	16,24	250 000	50 000
<i>Forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring</i>			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	17	850 659	839 437
Brutto erstatningsavsetning	17	989 526	975 747
Sum forsikringsforpliktelser brutto		1 840 186	1 815 184
<i>Avsetning for forpliktelser</i>			
Pensjonsforpliktelser	6	12 780	7 929
Forpliktelser ved skatt	8	70 921	66 857
Andre avsetninger for forpliktelser	18	72 232	43 701
Sum avsetning for forpliktelser		155 933	118 487
<i>Forpliktelser</i>			
Forpliktelse i forbindelse med direkte forsikring	10	46 939	33 905
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring	10	299	0
Andre forpliktelser	18	257 834	154 605
Sum forpliktelser		305 072	188 510
Sum forpliktelser		2 551 190	2 172 182
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		3 255 262	3 025 372

*) Se note. Endringer tidligere år

Trond Bentestuen
(styreleder)

Hanne Myre
(styremedlem)

Per-Kristian EK
(styremedlem)

Hans Petter Madsen
(adm. direktør)

ENDRING I EGENKAPITALEN

Beløp i 1000 kr	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Aktuarielle gevinster og tap	Avsetning naturskade fondet	Avsetning garanti ordningen	Annen opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.14	265 000	292	175 175	-22 320		77 569	142 413	638 129
Implementering av Årsregnskapsforskrift for skadeforsikring 1. januar 2016							169 814	169 814
Egenkapital 01.01.2015	265 000	292	175 175	-22 320		77 569	312 226	807 942
Totalresultat 2015							153 029	153 029
Avsatt konsernbidrag							-109 500	-109 500
Øvrige resultatelementer				1 719				1 719
Akkumulert estimatavvik sikret ordning				19 553			-19 553	0
Avsetning naturskade fondet							0	0
Avsetning garantiordningen						5 764	-5 764	0
Egenkapital 31.12.15	265 000	292	175 175	-1 048		83 333	330 438	853 190
Totalresultat 2016							239 272	239 272
Avsatt konsernbidrag							-387 500	-387 500
Øvrige resultatelementer				-890				-890
Akkumulert estimatavvik sikret ordning				1 939			-1 939	0
Avsetning naturskade fondet							0	0
Avsetning garantiordningen						5 954	-5 954	0
Egenkapital 31.12.16	265 000	292	175 175	0		89 287	174 319	704 072

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømpoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember	Note	31.12.2016	31.12.2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Netto innbetalte premier	3	2 114 117	1 929 721
Netto utbetalte erstatninger	3	(1 504 216)	(1 355 371)
Netto utbetalt til reassurandører		9 872	14 280
Betalte driftskostnader	5	(295 526)	(348 872)
Netto kontantstrøm fra obligasjoner og sertifikater		(165 893)	(8 351)
Netto kontantstrøm fra aksjer og andeler		2 630	4 937
Renter og omkostninger		(4 951)	(2 836)
Betalt skatt		(7 056)	(3 763)
Netto kontantsrøm fra operasjonelle aktiviteter		148 978	229 744
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm varige driftsmidler	9	(18 087)	(3 207)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(18 087)	(3 207)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetaling ansvarlig lån		200 000	
Utbetaling konsernbidrag		(350 000)	(200 000)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(150 000)	(200 000)
NETTO KONTANTSRØM FOR PERIODEN		(19 109)	26 537
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01	14	78 600	52 063
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	14	59 490	78 600

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

SELSKAPSFORMLASJON

DNB Forsikring AS er et heleid datterselskap av DNB ASA. Selskapet har forretningsadresse og kontor med alle funksjoner i Dronning Eufemias gate 30 i Oslo kommune. Selskapet distribuerer forsikringsprodukter primært gjennom salgskanalene i DNB-konsernet.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapet er satt opp i samsvar med Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven), Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak og tilhørende henvisninger (NGAAP). I henhold til Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak legges internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) bestemmelser til grunn for selskapsregnskapet hvis ikke annet følger av forskriften.

Regnskapet er basert på historisk kost-prinsippet med unntak av finansielle eiendeler og forpliktelser samt investeringseiendommer, som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

Selskapsregnskapet er presentert i norske kroner. Om ikke annet er angitt, avrundes verdiene til nærmeste tusen.

ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Som følge av innføring av Solvens II-regelverket 1. januar 2016 ble det ved utgangen av 2015 vedtatt enkelte endringer i Årsregnskapsforskrifter for skadeforsikringsselskaper med virkning fra 1. januar 2016. Endringene innebærer blant annet at sikkerhetsavsetninger ikke lenger inngår i selskapets forsikringstekniske avsetninger. Sammenlignbare tall for 2015 er omarbeidet. Endringen har påvirket resultat, balanse og egenkapital. Oppstillingen i note 26 viser sammenlignbare tall for 2015, med implementeringseffekt 1. januar 2015.

INNETKTS- OG KOSTNADSFØRING I RESULTATREGNSKAPET

Inntektsføring skjer når inntekten er opptjent. Kostnader bokføres på det tidspunktet kostnaden er påløpt.

Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader ved årets slutt periodiseres og føres opp som gjeld i balansen. Opptjente ikke innbetalte inntekter ved årets slutt inntektsføres og føres opp som fordring i balansen.

PREMIEINNETEKTER

Premieinntekter består av brutto premie opptjent i regnskapsperioden fratrukket opptjent gjenforsikringsandel av den opptjente bruttopremien.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Forfalt bruttopremie omfatter all premie for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt i regnskapsperioden. Ved regnskapsperiodens slutt periodiseres den andelen av forfalt bruttopremie som vedrører neste regnskapsperiode under forsikringsforpliktelser brutto i balansen.

Avtalt premie for avgitt gjenforsikring reduserer brutto forfalt premie og periodiseres i takt med gjenforsikringsavtalens varighet.

ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNETEKTER

Andre forsikringsrelaterte inntekter omfatter inntekter fra termingebyrer på forsikringskontraktene, provisjonsinntekter samt eventuelle andre forsikringsrelaterte inntekter. Termingebyrene inntektsføres på faktureringsstidspunktet. Det er inntektsført gevinstandelsprovisjon som avregnes med reassurandørene pr. 31.12.16.

ERSTATNINGSKOSTNADER

Erstatningskostnadene består av betalte bruttoerstatninger korrigeret for endring i brutto erstatningsavsetning. Erstatningskostnaden reduseres med gjenforsikringsandelen av brutto erstatning. Årets endring i avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader inkluderes i brutto erstatningskostnader sammen med betalte skadebehandlingskostnader.

FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader og salgskostnader redusert med mottatt provisjon for avgitt gjenforsikring. Driftskostnader knyttet til skadebehandling overføres til erstatningskostnader.

NETTO INNETEKTER FRA INVESTERINGER

Netto inntekter fra investeringer omfatter renteinntekter på obligasjoner som holdes til forfall og obligasjoner med fast avkastning. Videre består posten av realiserte og urealiserte gevinster/ tap på finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

VERDSETTELSESPRINSIPPER I BALANSEN

Immaterielle eiendeler

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter for å gjøre programvaren klar til bruk. Identifiserbare utgifter til egenutviklet programvare der det er sannsynlig at økonomiske fordeler dekker utviklingsutgiftene på balanse-tidspunktet blir balanseført som immaterielle eiendeler. Utgifter knyttet til vedlikehold av programvare og IT-systemer kostnadsføres løpende over resultatregnskapet. Balanseførte programvareutgifter avskrives lineært over forventet økonomisk levetid.

Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall for immaterielle eiendeler, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid testes for verdifall minimum årlig selv om det ikke foreligger indikasjoner på at eiendelene har falt i verdi. DNB Forsikring gjennomfører den årlige testen i fjerde kvartal. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukket av salgskostnader og dens bruksverdi. Eiendelenes balanseførte verdi nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

FINANSIELLE EIENDELER

Selskapet har benyttet muligheten som er gitt gjennom Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak § 3-12 og IAS 39-9, til å vurdere finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med "virkelig verdi-opsjonen", dersom det ikke før investeringen er besluttet noe annet. Sistnevnte kan for eksempel gjelde enkeltbeslutninger om å plassere investeringer i "holde-til-forfall"-porteføljen. Bakgrunnen for valget er at investeringene følges opp til virkelig verdi. Investeringene balanseføres på transaksjonstidspunktet, det vil si tidspunktet selskapet blir part i instrumentenes kontraktmessige betingelser.

KLASSIFIKASJON OG PRESENTASJON

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle eiendeler klassifisert i en av de følgende kategorier avhengig av formålet:

- *Finansielle eiendeler regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.*
Dette innebærer at verdiendringer føres over resultatet før "andre resultatkomponenter" i oppstillingsplanen. Verdiendringer presenteres på to linjer i resultatet; endring i urealiserte gevinster og tap fremkommer som verdiendringer på investeringer, mens realiserte gevinster og tap føres på linjen realiserte gevinst og tap på investering. Finansielle eiendeler regnskapsført til virkelig verdi omfatter aksjer og andeler og obligasjoner med fast avkastning.
- *Investeringer som holdes til forfall er balanseført til amortisert kost.*
Holde-til-forfall investeringer vurderes til amortisert kost og innregnes til transaksjonsprisen med tillegg for direkte transaksjonsutgifter. Resultatføring og etterfølgende verdi-måling følger effektiv rente-metode der renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Foreligger det objektive indikasjoner på verdifall av fremtidige kontantstrømmer, blir tapet målt som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmer. Eventuelt tap blir resultatført. I vurderingen av om det foreligger objektive indikasjoner på verdifall, vurderes blant annet negative endringer i betalingsstatus hos debitor, betalingsmislighold og offisiell kredittrating.

FASTSETTELSE AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi er den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltagere på måletidspunktet. Finansielle eiendeler og forpliktelser i aktive markeder verdsettes til den prisen som er innenfor kjøpskurs-salgskurs-marginen, og som er mest representativ for virkelig verdi på måletidspunktet. I de fleste tilfeller utgjør kjøps- og salgskurser for disse instrumentene den mest representative prisen for henholdsvis eiendeler og forpliktelser.

Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, verdsettes på daglig basis med unntak av noen finansielle instrumenter som verdsettes på måneds- eller kvartalsbasis. Direkte observerbare priser i markedet brukes i så stor utstrekning som mulig. Verdsettelsene for de ulike typene finansielle instrumenter er basert på anerkjente metoder og modeller. Prisene og inputparameterne som benyttes, kontrolleres og vurderes basert på etablerte rutiner og kontrollprosedyrer.

Kontrollmiljøet knyttet til virkelig verdi-måling av finansielle instrumenter er en integrert del av selskapets regnskapsrapportering. Ved måneds og kvartalslutt blir det utført utvidede kontroller for å sikre at verdsettelsene er i tråd med prinsippene for måling av virkelig verdi inklusive endringsanalyser. Det gis spesiell oppmerksomhet til verdsettelse i nivå 3 i verdsettelseshierarkiet der effektene kan være vesentlige eller særlig utfordrende. For vesentlige eiendeler i denne kategorien utarbeides det i tillegg en beskrivelse av verdsettelsesprinsipper, effekter for kvartalet og eventuelle utfordringer i verdsettelsen. Se note 10 Finansielle eiendeler og forpliktelser for beskrivelse av verdsettelsesnivåene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Forsikringstekniske avsetninger i regnskapet følger av forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter. Dette innebærer at de forsikringstekniske avsetningene i regnskapet følger prinsippet om at premieavsetningen i årsregnskapet skal settes til uopptjent premie.

AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte brutto premier. Avsetningen tilsvarer den delen av forfalte bruttopremier som på balansedagen gjelder de ikke avløpte deler av forsikringens dekningsperiode.

BRUTTO ERSTATNINGSAVSETNING

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på balansetidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt (IBNR – incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av skadeoppgjør, mens IBNR-avsetningen er basert på erfaringstall, hvor man beregner omfanget av etteranmeldte skader basert på statistiske modeller. I tillegg inkluderes en avsetning for fremtidige skadebehandling knyttet til RBNS- og IBNR-avsetningen. Modellens treffsikkerhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader som er estimert av modellen. Erstatningsavsetningene er diskontert ved å benytte bransjespesifikke inflasjonsforutsetninger som utvikling i grunnbeløpet (G), KPI og risikofri rente fra EIOPA.

GJENFORSIKRINGSANDEL AV BRUTTO FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Gjenforsikringsandel av ikke opptjente brutto premier og brutto erstatningsavsetninger er klassifisert som eiendel i balansen. Gjenforsikringsandelen er redusert med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

PENSJONER

YTELSESBASERT ORDNING

Den ytelsesbaserte ordningen er ved utgangen av 2016 i all hovedsak omdannet til en innskuddsbasert pensjonsordning. Utgangspunktet for beregning av pensjonskostnader er en lineær fordeling av pensjonsopptjening mot sannsynlig akkumulert forpliktelse ved pensjoneringstidspunktet. Pensjonsforpliktelser vurderes mot pensjonsmidler i ordningen. Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Ved beregning av pensjonsforpliktelsene benyttes aktuariemessige og økonomiske forutsetninger om blant annet levealder, lønnsvekst og førtidspensjonering. Diskonteringsrenten er fastsatt ut fra renten på obligasjoner med fortrinnsrett på balansedagen med et tillegg for å reflektere løpetid for forpliktelsene.

De økonomiske konsekvensene av endringer i pensjonsordninger skal kostnadsføres på det tidligste av følgende tidspunkter:

- når endringen av eller avkortningen i ordningen skjer, eller
- når foretaket innregner eventuelle tilknyttede omstrukturingsutgifter eller sluttvederlag

Pensjonskostnader og forpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift.

I 2015 og 2016 ble de ansatte i ordningene tildelt fripoliser, samt at det ble opprettet en kompensasjonsordning for de berørte ansatte som ennå ikke var pensjonister. Ordningen er usikret. Kompensasjonsordningen opptjenes løpende og DNB Forsikring har ingen forpliktelser utover innbetaling og en estimert rente. Målingen av kompensasjonsordningen gjøres etter samme regler som for en innskuddsbasert ordning, se under.

INNSKUDDSBASERT ORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Selskapet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Kostnaden knyttet til innskuddsbaserte pensjonsordninger blir innregnet i resultatregnskapet.

Se note 6 Pensjoner for mer informasjon.

INNTEKTSSKATT

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsført verdi i balansen av en eiendel eller forpliktelse og eiendelens eller forpliktelsens skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. De midlertidige forskjellene gjelder verdiendringer på finansielle eiendeler, pensjoner og tapsavsetning kundefordringer. Det beregnes ikke utsatt skatt eller utsatt skattefordel knyttet til avsetninger som inngår i egenkapitalen, dvs. garantiavsetningen og naturskadefondet. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekningen det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

På bakgrunn av innføringen av Solvens II regelverket, ble det i 2016 tatt inn en presisering i skatteloven § 8-5 om at det ved fradrag etter bestemmelsen ikke skal tas hensyn til de endringene som er tatt inn i finansforetaksloven med forskrifter som følge av Solvens II. Dette innebærer at fradrag for avsetning inntil videre skal beregnes på samme måte som etter tidligere regler. Note 26 Korreksjoner og Note 8 Skattekostnad gir en oversikt over forpliktelser ved skatt som følge av implementeringen av ny årsregnskapsforskrift.

NOTE 2 – ESTIMATER

Utarbeidelsen av selskapsregnskapet og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper, herunder regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader.

Estimatene og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlige basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

I tillegg vil valg av regnskapsprinsipper og skjønn ved utøvelsen av disse kunne påvirke regnskapet.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av DNB Forsikring AS hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; bransjer med kort eller med lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det tar fra en skade inntreffer til den er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Bransjer med kort avviklingstid er for eksempel brann/industri, mens bransjer med lang avviklingstid primært omfatter ulykkesforsikring og personskader i motorvogn.

Erstatningsavsetningen består av rapporterte skader som fremdeles ikke er utbetalt (RBNS) og inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR). Beregningen av IBNR og RBNS er basert på beste estimat av det totale skadeomfanget. Dette innebærer at estimatene på erstatningsavsetningene skal ligge innenfor et realistisk utfallsrom. Hvor stort dette utfallsrommet er varierer fra produkt til produkt og hvor lang avviklingstiden er for produktet. Usikkerheten knyttet til reservering av bransjer med kort avviklingstid er ikke direkte knyttet til når skadene blir meldt, men det endelige omfanget av skade-estimatene og skadenes størrelse. For personskadene i motorvogn meldes skadene relativt raskt. Usikkerheten med disse skadene er knyttet til å anslå skadeomfang, årsakssammenheng og erstatningsutmåling.

VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved hjelp av allment aksepterte verdsettelsesmetoder. Disse metodene er i hovedsak basert på markedsforsholdene på balansedagen.

Dette vil for eksempel omfatte verdsettelse av instrumenter basert på forventet kontantstrøm, eller vurderinger basert på eiendeler og gjeld i selskapet. Modellbasert prising basert på ikke observerbare størrelser må også ta høyde for likviditeten i det aktuelle papiret.

NOTE 3 – PREMIEINNTEKTER OG ERSTATNINGSKOSTNADER

Selskapet opererer i segmentet norsk landbasert direkte forsikring. Innen dette segmentet inngår privat, næringsliv og pool (naturskade) produkter.

Beløp i 1000 kr

Brutto orenieinntekter og erstatningskostnader 2016	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt bruttopremie	181 644	341 060	464 542	14	742 436	1 159	351 050	34 274	2 116 178
Opptjent bruttopremie	178 092	351 989	461 617	11	753 583	1 251	344 300	32 780	2 105 623
Påløpt brutto erstatningskostnad	(48 277)	(188 567)	(410 544)	10	(583 083)	1 173	(247 129)	(35 345)	(1 511 762)
Sum	129 815	163 422	51 073	21	152 500	2 424	97 171	(2 565)	593 861

Gjenforsikringsandel brutto premie-inntekter og erstatningskostnader 2016	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt gjenforsikringsandel bruttopremie	(1 129)	(1 514)	(2 065)		(31 205)	(5)	(3 446)		(39 364)
Opptjent gjenforsikringandel bruttopremie	(1 129)	(1 514)	(2 110)		(31 827)	(5)	(3 446)		(40 031)
Gjenf. andel påløpt brutto erstatningskostnad		24	474		66 432	(957)			65 974
Sum	(1 129)	(1 489)	(1 636)		34 606	(962)	(3 446)		25 943

Premieinntekter og erstatningskostnader for egen regning 2016	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt premie for egen regning	180 515	339 546	462 477	14	711 231	1 154	347 603	34 274	2 076 814
Opptjent premie for egen regning	176 963	350 475	459 506	11	703 757	1 245	340 854	32 780	2 065 592
Påløpt erstatningskostnad for egen regning	(48 277)	(188 543)	(410 069)	10	(516 651)	216	(247 129)	(35 345)	(1 445 788)
Sum	128 686	161 933	49 437	21	187 106	1 461	93 725	(2 565)	619 803

Påløpne brutto erstatningskostnader 2016	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Innruffet i år	(80 288)	(173 986)	(420 016)		(590 872)	(305)	(252 667)	(38 129)	(1 556 262)
Innruffet tidligere år	32 011	(14 581)	9 472	10	7 789	1 478	5 538	2 783	44 500
Påløpt brutto erstatningskostnader	(48 277)	(188 567)	(410 544)	10	(583 083)	1 173	(247 129)	(35 345)	(1 511 762)

Brutto premieinntekter og erstatningskostnader 2015	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt bruttopremie	60 825	370 521	452 267	5	712 028	1 382	310 298	45 552	1 952 878
Opptjent bruttopremie	60 722	369 298	448 183	5	704 165	1 984	311 311	42 379	1 938 046
Påløpt brutto erstatningskostnad	(33 409)	(285 613)	(267 206)	(1 432)	(589 388)	(248)	(223 771)	(35 520)	(1 436 587)
Sum	27 312	83 685	180 977	(1426)	114 777	1 736	87 540	6 859	501 459

Gjenforsikringsandel brutto premieinntekter og erstatningskostnader 2015	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt gjenforsikringsandel bruttopremie	(654)	(1 790)	(2 185)		(23 311)	(10)	(602)		(28 551)
Opptjent gjenforsikringsandel bruttopremie	(654)	(1 790)	(2 185)		(26 530)	(10)	(598)		(31 766)
Gjenforsikringsandel påløpt brutto erstatningskostnad		2 189			42 409	(781)	(120)		44 328
Sum	(654)	1 029	(2 185)		15 880	(790)	(718)		12 562

Premieinntekter og erstatningskostnader for egen regning 2015	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Forfalt premie for egen regning	60 171	368 731	450 082	5	688 718	1 372	309 696	45 552	1 924 326
Opptjent premie for egen regning	60 068	367 508	445 997	5	677 635	1 974	310 713	42 379	1 906 280
Påløpt erstatningskostnad for egen regning	(33 409)	(282 794)	(267 205)	(1 432)	(546 978)	(1 028)	(223 891)	(35 520)	(1 392 259)
Sum	26 658	84 714	178 792	(1 426)	130 657	946	86 822	6 859	514 021

Påløpne brutto erstatningskostnader 2015	Forsikring mot inntektstap	Motorvogn forsikring - trafikk	Motorvogn -forsikring - øvrige	Transport-forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Total
Inntruffet i år	(35 567)	(285 206)	(268 406)	(1 432)	(615 414)	(1 284)	(223 938)	(34 362)	(1 465 608)
Inntruffet tidligere år	2 157	(408)	1 200		26 026	1 036	167	(1 158)	29 021
Påløpt brutto erstatningskostnader	(33 409)	(285 613)	(267 206)	(1 432)	(589 388)	(248)	(223 771)	(35 520)	(1 436 587)

NOTE 4 – ANDRE FORSIKRINGSRELATERTE INNTEKTER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Terminpremie, renter og gebyrer	14 459	4 531
Gevinstdeling reassurandørene	7 287	13 369
Provisjonsinntekt	7 224	10 938
Sum andre forsikringsrelaterede inntekter	28 969	28 837

NOTE 5 – FORSIKRINGSRELATERTE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Lønn og personalkostnader	144 538	144 581
Arbeidsgiveravgift	19 467	16 341
Pensjonskostnad	18 597	(7 938)
Sum personalrelaterte kostnader	182 601	152 984
Honorarer	6 357	9 935
IT kostnader	75 172	68 379
Markedsføring og informasjon	10 314	11 274
Reise- og møtekostnader	2 184	1 669
Kostnader konserntjenester	16 764	22 811
Husleie	29 464	26 399
Øvrige driftskostnader	15 965	11 416
Allokering av indirekte skadebehandlingskostnader fra driftskostnader og erstatningskostnader	-127 288	-102 264
Sum forsikringsrelaterte adm. kostnader	211 534	202 602
Salgsprovisjon	153 522	125 904
Mottatt provisjon for avgitt gjenforsikring	761	387
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	365 818	328 893

Salgsprovisjon består av porteføljeprovisjon til distributør, hovedsakelig DNB Bank ASA. Det utbetales ikke provisjon for salg av Forsikring til rådgivere.

NOTE 6 – PENSJONER

BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Fra 1. januar 2016 inngikk alle ansatte, unntatt de som er medlem av pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse, inn i konsernets innskuddspensjonsordning.

Innskuddssatsene for innskuddspensjonen var frem til utgangen av 2016:

- 7 % av pensjonsgrunnlaget mellom 0 og 7,1 G
- 15 % av pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 G

Inntekt ut over 12 G regnes ikke med i pensjonsgrunnlaget.

Det er 203 ansatte med innskuddspensjonsordning pr 31.12.16 mot 74 ved utgangen av 2015.

I tillegg er ansatte fra tidligere Postbanken dekket gjennom en lukket, kollektiv pensjonsavtale i Statens Pensjonskasse.

DNB Forsikring AS hadde frem til 1. januar 2016 ytelsesbasert tjenestepensjon for alle medarbeidere ansatt før 2011. Den ytelsesbaserte tjenestepensjonsordningen etter Lov om foretaks-pensjon ble avviklet 31.12.15. Dette innebar full omdanning til innskuddspensjon for medlemmene i den ytelsesbaserte ordningen og utstedelse av fripolise for opptjente rettigheter. Fripolise utstedes også til pensjonistene.

Selskapet har til enkelte ansatte forpliktelser knyttet til lønn over 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, G, og avtaler om førtids-pensjonering (12G avtalen). Pensjonsforpliktelsene knyttet til lønn over 12G og førtidspensjonering finansieres over driften. Fra 31.12.16 omlægges også 12 G avtalen fra ytelse til innskudd. Avviklingen medfører en reduksjon i selskapets balanseførte forpliktelse med en engangseffekt på 4,7 millioner kroner som reduserte periodens pensjonskostnad i resultatregnskapet for 2016.

Denne pensjonsordningen ble lukket for medarbeidere ansatt etter 30. juni 2008 og ytterligere begrensninger ble foretatt per 30. april 2011. De som på det tidspunktet ikke hadde lønn over 12G kan ikke komme inn i ordningen selv om de på et senere tidspunkt passerer 12G i lønn. Fra 1. juli 2011 er medarbeidere med lønn over 12G dekket av en egen dødsrisikoforsikring som utgjør 2,9 ganger årslønn, maksimert til 80G.

De ytelsesbaserte tjenestepensjonene omfatter følgende medlemmer pr. 31.12.2016:

Medlemmer	31.12.2016	31.12.2015
Antall personer som er med i pensjonsordningene	7	131
- herav aktive	1	115
- herav pensjonister og uføre	6	16

Det ble fra 1.januar 2016 etablert en kompensasjonsordning for ansatte som på omdanningstidspunktet var omfattet av den lukkede ytelsesordningen. Kompensasjonsordningen utformes som en supplerende innskuddsbasert driftspensjonsordning og med en spareplan som etter vedtatte forutsetninger har som mål å gi den enkelte ansatte ved fylte 67 år en samlet pensjonskapital tilsvarende det den ansatte ville hatt dersom ytelsespensjonsavtalen hadde blitt videreført. En tilsvarende kompensasjonsordning etableres ved omdanning av 12 G avtalen fra 1. januar 17.

Nye regler for uførepensjon tilpasset ny uføretrygd fra folketrygden ble innført 1. januar 2016.

- 3 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 12 G
- 25 prosent av G, maksimalt 6 prosent av pensjonsgrunnlaget, opp til 12 G
- 66 prosent av pensjonsgrunnlaget i intervallet 6 - 12

Selskapet er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Det er i tillegg avtale om AFP etter regler for statlig sektor for ansatte med medlemskap i Statens Pensjonskasse.

Den private AFP-ordningen vil bli finansiert gjennom en årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

Pensjonskostnader og -forpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift.

PENSJONSKOSTNADER

Beløp i 1000 kroner	31.12.2016			31.12.2015		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi av årets pensjonsopptjening, inkl. arbeidsgiveravgift	224	448	673	7 683	539	8 222
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen, inkl. arbeidsgiveravgift	18	185	204	588	155	744
Endringer i årets pensjonsopptjening	(48)		(48)			0
Administrasjonskostnader	8		8	141		141
Netto planendringer, avkortning, oppgjør inkl. aga	(775)	(5 870)	(6 646)	(21 927)		(21 927)
Sum ytelsesbaserte ordninger	(573)	(5 237)	(5 810)	(13 514)	694	(12 820)
Risikopremie						1 334
Innskuddsbaserte ordninger			11 643			1 970
AFP Fellesordning			2 891			1 578
Kompensasjonsordning			9 874			
Netto pensjonskostnader			18 597			(7 938)

PENSJONSFORPLIKTELSE

Beløp i 1000 kroner	31.12.2016			31.12.2015		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
DBO ved periodens begynnelse	5 199	6 937	12 136	97 414	6 525	103 940
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	176	448	624	7 683	539	8 222
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	10	185	195	2 315	155	2 470
Overtagelse/oppkjøp/flytting av medlemmer/nye avtaler	(5 261)	(5 870)	(11 132)	(104 138)		(104 138)
Aktuarielt tap/(gevinst)	(8)	1 356	1 349	5 327	(183)	5 144
AGA av innbetaling pensjonsmidler	(31)		(31)	(1 920)		(1 920)
Pensjonsutbetalinger	(85)	(150)	(235)	(1 482)	(100)	(1 582)
DBO ved periodens slutt	0	2 906	2 906	5 199	6 937	12 136

Pensjonsmidler

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	4 206		4 206	65 198		65 198
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	(16)		(16)	1 585		1 585
Overtagelse/oppkjøp/flytting av medlemmer/nye avtaler	(4 486)		(4 486)	(82 211)		(82 211)
Aktuarielt tap (gevinst)	162		162	7 498		7 498
Administrasjonskostnader						
Innbetaling	219		219	13 618		13 618
Pensjonsutbetalinger	(85)		(85)	(1 482)		(1 482)
Pensjonsmidler ved periodens slutt	(0)		(0)	4 206		4 206
Sum balanseførte ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	0	2 906	2 906	993	6 937	7 929

Pensjonsforpliktelse knyttet til kompensasjonsordningen innført i 2016 er på 9.874 millioner kroner.

Sum balanseførte pensjonsforpliktelser er 12.780 millioner kroner pr 31.12.16.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Prosent	Kostnader		Forpliktelser		
	2015	2014	31.12.2015	31.12.2014	
Diskonteringsrente		2,70	2,40	2,60	2,70
Forventet lønnsregulering		2,50	2,75	2,50	2,50
Forventet G-regulering		2,25	2,50	2,25	2,25
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling		0,50	0,50	0,50	0,50
Arbeidsgiveravgifts sats		14,1	14,1	14,1	14,1
Dødelighetstabell		K2013 BE	K2013 BE	K2013 BE	K2013 BE

NOTE 7 – INNTEKT FRA INVESTERINGER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Netto inntekter og gevinster(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall		
Netto renteinntekter på obligasjoner som holdes til forfall	14 531	124 499
Sum netto inntekter og gevinst(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	14 531	124 499
Netto inntekter og gevinster(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket		
Aksjer og andeler		
Urealisert gevinst(tap) fra aksjer og andeler	1 439	201
Netto gevinst(tap) ved realisasjon av aksjer og andeler	2 630	4 937
Sum netto inntekter og gevinst(tap) fra aksjer og andeler	4 069	5 138
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		
Netto renteinntekter/(-kostnad) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	33 830	37 828
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9 217	(21 491)
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	(4 263)	1 625
Sum netto inntekter og gevinst(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	38 784	17 962
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket	57 383	35 598
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	(2 236)	(2 100)
SUM NETTO INNTEKTER FRA INVESTERINGER	55 148	33 499

NOTE 8 – SKATTEKOSTNAD

SKATTEKOSTNAD

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Betalbar skatt , før avgitt konsernbidrag *)	69 174	47 502
Korreksjon tidligere år	54	(252)
Endring i utsatt skatt	3 339	2 455
Endring i utsatt skatt knyttet til sikkerhetsavsetningen	4 392	3 250
Sum skattekostnad	76 959	52 955

AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD MOT ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATT

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Resultat før skatt	316 231	205 986
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (25 %)	79 058	55 356
Skatteeffekt av skattefrie inntekter og ikke fradragsberettigede kostnader	(2 152)	(2 626)
Skatt vedrørende tidligere år	54	(252)
Skatteeffekt av endring i skattesats		477
Skattekostnad	76 959	52 955

BETALBAR SKATT

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Resultat før skatt	316 231	205 986
Permanente forskjeller	118	76
Forskjell skattemessig og regnskapsmessig resultat i deltagerlignende selskaper	(2 773)	(4 038)
Aktuarielle gevinster/tap ikke inkludert i resultat før skatt	(1 187)	2 354
Ikke resultatførte forsikringstekniske avsetninger	(5 954)	(5 764)
Endring midlertidige forskjeller	(29 742)	(22 679)
Anvendt underskudd til fremføring		
Sum grunnlag betalbar skatt/underskudd til fremføring	276 694	175 935
Sum betalbar skatt *)	69 174	47 502

UTSATT SKATT

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Årets bevegelser i utsatt skattefordel		
Utsatt skatt pr . 1. januar	53 894	47 554
Endring ført mot resultat	3 339	2 455
Endring i utsatt skatt knyttet til sikkerhetsavsetningen	4 392	3 250
Endring ført mot OCI	(297)	636
Utsatt skatt	61 329	53 894

UTSATT SKATT I BALANSEN VEDRØRER FØLGENDE MIDLERTIDIGE FORSKJELLER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Finansielle instrumenter	2 448	(1 808)
Pensjonsforpliktelse	(3 195)	(1 982)
Avsetning tap på fordringer	(2 171)	(2 171)
Utsatt skatt knyttet til sikkerhetsavsetningen	64 247	59 855
Sum utsatt skatt	61 328	53 894

ENDRING I UTSATT SKATT I RESULTATREGNSKAPET VEDRØRER FØLGENDE MIDLERTIDIGE FORSKJELLER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Finansielle instrumenter	4 256	(5 562)
Pensjoner	(1 213)	8 479
Avsetning tap på fordringer		173
Endring i utsatt skatt knyttet til sikkerhetsavsetningen	4 392	3 250
Skatt på actuarielle gevinster/tap ikke inkludert i skattekostnaden	297	(636)
Endring i utsatt skatt	7 732	5 704

^{a)} Det er avgitt konsernbidrag i 2016 både med og uten virkning for betalbar skatt. Konsernbidrag for 2016 er 450 millioner kroner, hvorav 276,7 millioner kroner er avgitt med skatteeffekt. Skatteeffekten av konsernbidrag utgjør 69,2 millioner kroner.

Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

NOTE 9 – IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Bokført verdi pr 01.01	67 923	104 331
Tilganger i året	18 087	4 001
Årets ordinære avskrivninger	(1 319)	(1 033)
Årets nedskrivning	(17 487)	(39 377)
Bokført verdi pr 31.12	67 204	67 923

Selskapet har immaterielle eiendeler som hovedsakelig er knyttet til implementering av nytt forsikringssystem. Forsikringssystemet er ikke tatt i bruk og avskrivning er derfor ikke påbegynt. Avskrivningstid vil være 10 år fra aktiveringstidspunkt. Forsikringssystemet ble forsøkt implementert i 2014, men fungerte ikke med tilfredsstillende kvalitet. Det er besluttet at deler av investeringen skal regnes som ukurant og det er nedskrevet 17,5 millioner kroner i 2016. Implementeringsprosjektet ble gjenopptatt 2.halvår 2016 og forsikringssystemet forventes tatt i bruk 1. halvår 2017. Tilganger i året knytter seg til derfor til forsikringssystemet.

Årets ordinære avskrivninger knytter seg til software anskaffet til Solvency II og prisingsformål. Avskrivningstiden for disse systemene er 3 år.

NOTE 10 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Beløp i 1000 kr	Note	Balanseført verdi pr 31.12.2016	Virkelig verdi pr 31.12.2016	Balanseført verdi pr 31.12.2015	Virkelig verdi pr 31.12.2015
Finansielle eiendeler					
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet</i>					
Aksjer og andeler	11	69 354	69 354	67 915	67 915
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		1 834 770	1 834 770	1 737 014	1 737 014
Andre finansielle eiendeler		13 885	13 885	13 069	13 069
Finansielle eiendeler som holdes til forfall					
Obligasjoner som holdes til forfall	12	465 305	478 327	344 881	362 113
Fordringer					
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	13	614 722	614 722	579 041	579 041
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	13	104 638	104 638	62 737	62 737
Andre fordringer	13	7 713	7 713	21 066	21 066
Bankinnskudd	14	59 490	59 490	78 600	78 600
Sum finansielle eiendeler		3 169 877	3 182 898	2 904 324	2 921 556
Finansielle forpliktelser					
<i>Finansielle forpliktelser til amortisert kost</i>					
Ansvarlig lån	16,24	250 000	250 000	50 000	50 000
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		55 622	55 622	33 905	33 905
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		299	299		
Andre forpliktelser	18	7 796	7 796	4 574	4 574
Forpliktelser innen konsernet	18,24	200 038	200 038	150 031	150 031
Sum finansielle forpliktelser		513 755	513 755	238 510	238 510
Ikke resultatført gevinst/(tap)			13 022		17 233

Urealisert gevinst på 13 millioner kroner i investeringer som holdes til forfall er ikke resultat- og balanseført.

VERDSETTELSESMETODER

Verdsettelseshierarki 2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler			69 354	69 354
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	315 360	1 519 410		1 834 770
Sum	315 360	1 519 410	69 354	1 904 124

Verdsettelseshierarki 2015	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler			67 915	67 915
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	354 146	1 382 868	-	1 737 014
Sum	354 146	1 382 868	67 915	1 804 929

NIVÅ 1: VERDSETTELSE BASERT PÅ NOTERTE PRISER I ET AKTIVT MARKED

Et finansielt instrument anses å være handlet i et aktivt marked dersom noterte priser raskt og regelmessig er tilgjengelig fra en børs, trader, megler, industrigruppering, prissettingsbyrå eller reguleringsmyndigheter. Prisene må representere faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner mellom uavhengige parter. I kategorien inngår norske stats sertifikater.

NIVÅ 2: VERDSETTELSE BASERT PÅ OBSERVERBARE MARKEDSDATA FRA AKTIVE MARKEDER

Verdsettelsesteknikker skal benyttes dersom det ikke eksisterer et aktivt marked for det finansielle instrumentet og omfatter:

- Prissetting basert på nylig observerte transaksjoner i det aktuelle instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter
- Prissetting basert på instrumenter handlet i et aktivt marked, som substansielt er likt det instrumentet som skal verdsettes
- Prissetting basert på verdsettelsesteknikker hvor de viktigste parameterne er basert på observerbare markedsdata.

I kategorien inngår norske sparebanker, kredittforetak og industriobligasjoner.

NIVÅ 3: VERDSETTELSE BASERT PÅ ANNET ENN OBSERVERBARE MARKEDSDATA

Dersom en eller flere av de sentrale parameterne i en verdsettelsesmodell ikke er basert på observerbare markedsdata, skal instrumentet rapporteres i denne kategorien. Dette vil for eksempel omfatte verdsettelse av instrumenter basert på forventet kontantstrøm, eller vurderinger basert på eiendeler og gjeld i selskapet. Modellbasert prising basert på ikke observerbare størrelser må også ta høyde for likviditeten i det aktuelle papiret. I kategorien inngår andeler i eiendomsfondet DNB Scandinavian Property Fund DA. Eiendomsporteføljen er verddivurdert av uavhengige verddivurderere. Valg av verddivurderere er basert på deres kompetanse innen det enkelte segment.

Det har ikke vært bevegelse mellom de ulike verdsettelsesnivåene i 2016.

NOTE 11 AKSJER OG ANDELER

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Bokført verdi pr 01.01	67 915	67 714
Tilganger i året		
Gevinst/tap ved justering til virkelig verdi	1 439	201
Bokført verdi pr 31.12	69 354	67 915
Eiendomsfond		
DNB Scandinavian Property fund 1 DA	12 841	12 575
DNB Scandinavian Property fund 4 DA	56 513	55 340
Sum aksjer og andeler 31.12	69 354	67 915

Aksjer og andeler omfatter per 31.12.2016 andeler i eiendomsfondet DNB Scandinavian Property Fund DA, og er vurdert til virkelig verdi. Fondets verdivurdering er lagt til grunn for selskapets justering til virkelig verdi. Fondet benytter ulike eksterne takseringsbyråer i verdivurderingen.

Fondet har en innbetalt kapital på 5,2 mrd.kr, og er 100 % egenkapitalfinansiert. Porteføljen er i hovedsak plassert i Norge, innenfor segmentene kontor, handel og hotell. Gjenværende løpetid på leiekontraktene er omtrent 8,3 år.

Andelen i eiendomsfondet er anskaffet i samsvar med selskapets investeringsstrategi. Verdifall i eiendomsporteføljen inngår som et element i selskapets solvens II beregning.

NOTE 12 INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL

Sertifikater og obligasjoner klassifisert som holdes til forfall investeringer utgjorde 465,3 millioner kroner pr 31.12.2016. Porteføljen består av verdipapirer utstedt av låntagere med høy kredittverdighet. Midlene er i all hovedsak plassert i papirer utstedt av kommuner og finansforetak med god kredittkvalitet. Porteføljen er i tråd med IAS39 gjennomgått og vurdert i forhold til om det finnes objektive indikasjoner på verdifall.

Beløp i 1000 kr	Balansført verdi pr 31.12.2016	Virkelig verdi pr 31.12.2016	Balansført verdi pr 31.12.2015	Virkelig verdi pr 31.12.2015
Aksjeselskap og private selskap				
Forretningsbanker			23 930	24 988
Kommuner	14 853	16 497	14 814	16 833
Private kredittforetak	238 049	245 766	144 161	152 988
Sparebanker	203 432	207 093	155 337	160 666
Sum sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	456 334	469 355	338 243	355 475
Periodiserte renter	8 972	8 972	6 638	6 638
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	465 305	478 327	344 881	362 113

Verdsettelseshierarki 2016	Amortisert kost	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	465 305		478 327		478 327

Verdsettelseshierarki 2015	Amortisert kost	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Sertifikater og obligasjoner, holdes til forfall	344 881		362 113		362 113

For definisjon av verdsettelsesmetoder, se note 10.

Beholdningsendring gjennom regnskapsåret

Beløp i 1000 kr	Sertifikater og obligasjoner til forfall
Balanse pr 31.12.14	287 194
Tilgang	74 666
Avgang	-24 031
Årets periodiserte over- / underkurs (amortisering)	414
Balanse pr 31.12.15	338 243
Tilgang	136 372
Avgang	-18 028
Årets periodiserte over- / underkurs (amortisering)	-252
Balanse pr 31.12.16	456 334

Obligasjoner gruppert etter forfallstidspunkt

Beløp i 1000 kr	Balansført verdi pr 31.12.2016	Balansført verdi pr 31.12.2015
Opp til 1 måned		
1 til 3 måneder		12 522
3 måneder til 1 år	101 435	6 101
1 til 3 år	101 459	172 180
3 til 5 år	262 412	130 023
over 5 år		24 055
Sum	465 305	344 881

Gjennomsnittlig durasjon 31.12.16 2,69
 Gjennomsnittlig durasjon 31.12.15 3,02

NOTE 13 FORDRINGER

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Fakturert, ikke betalt forfalt premie	154 875	136 388
Forfalt ikke fakturert premie	479 045	467 953
Forskuddsbetalt premie mv	(28 119)	(22 223)
Tapsavsetning fordringer	(8 683)	(8 683)
Inkassoportefølje	4 820	5 607
Fordring ifbm direkte forsikring	601 939	579 041
Fordring på DNB		287
Fordring ifbm gjenforsikring	104 638	62 737
Andre fordringer	7 713	20 780
Sum andre fordringer	714 290	662 844

Aldersfordeling fakturert, ikke betalt forfalt premie.

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Ikke forfalt	120 235	110 666
Forfalt for 0-30 dager siden	24 601	19 578
Forfalt for 31-60 dager siden	2 281	2 285
Forfalt for 61-90 dager siden	599	577
Forfalt for 91-180 dager siden	1 065	1 024
Forfalt for 181-365 dager siden	3 948	1 611
Forfalt for mer enn 365 dager siden	2 146	646
Sum Fakturert, ikke betalt forfalt premie	154 875	136 388

NOTE 14 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Innskudd hos kredittinstitusjoner	13 885	13 069
Bankinnskudd	59 490	78 600
Sum kontanter og kontantekvivalenter	73 375	91 669

HERAV BUNDNE MIDLER

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Bundne bankinnskudd		
Skattetrekkkonto	6 450	6 180

Kontanter omfatter bankinnskudd som er benyttet til den løpende driften. Selskapet har ingen kontantekvivalenter slik det er definert i IAS 7.7. Bokførte verdier tilsvarer virkelig verdi.

NOTE 15 FOND

NATURSKADEFONDET

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Bokført verdi pr 01.01		
Tilbakeføring av tidligere dekning av underskudd i fondet	(41 408)	(24 241)
Opptjent premie	33 471	32 054
Erstatningskostnader	(17 901)	(41 550)
Reassuranse og administrasjonskostnader	(7 000)	(7 672)
Overført fra annen opptjent egenkapital	32 838	41 408
Bokført verdi pr 31.12	0	0

GARANTIORDNINGEN

Beløp i 1000 kr	2016	2015
Bokført verdi pr 01.01	83 333	77 569
Pliktige avsetninger	5 954	5 764
Bokført verdi pr 31.12	89287	83 333

Selskapets naturskadefond var negativt med 41,4 millioner kroner ved utgangen av 2015. Tilsvarende beløp ble overført fra annen opptjent egenkapital for å dekke underskuddet i fondet, men ble tilbakeført pr 01.01.16. Ved utgangen av 2016 er fondet negativt med 32,8 millioner kroner som er overført fra annen opptjent egenkapital.

NOTE 16 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Selskapets eksisterende ansvarlige lån ble innfridd i 3. kvartal 2016 og erstattet med et nytt lån innen konsernet. Det innfridde lånet var på NOK 50 millioner kroner.

Lånet kan på initiativ fra DNB Forsikring AS tidligst innfris fem år etter opptrekk av lånebeløpet. Eventuell førtidig innfrielse på ansvarlig lån krever samtykke fra Finanstilsynet.

Lånet er rangert etter selskapets øvrige forpliktelser, men foran egenkapitalen. Dette definerer långivers rettigheter i en konkurs- eller avviklingssituasjon.

Beløp i 1000 kr	Lånebeløp NOK	Rente 2016 NOK	Rentesats	Forfall
Ansvarlig lånekapital 01.01	50 000			
Låneopptak - September 2016	250 000	3 089	NIBOR + 2,60%	Evigvarende
Innfridd lån - September 2016	(50 000)	1 862	NIBOR + 4,25%	September 2016
Ansvarlig lånekapital 31.12	250 000	4 951		

Rentekostnaden utgjorde 5 millioner kroner i 2016 og inngår i Andre kostnader i resultatregnskapet.

NOTE 17 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG GJENFORSIKRINGSANDELER

Beløp i 1000 kr

Brutto forsikringsforpliktelse 31.12.2016	Forsikring mot inntekstap	Motorvogn forsikring trafikk	Motorvogn forsikring øvrige	Transport forsikring	Forsikring mot brann og annen skade	Ansvars forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Total
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	23 024	169 779	226 120	4	328 513	521	82 034	16 773	846 767
Meldte, ikke oppgjorte erstatninger (RBNS)	30 620	107 302	49 300		309 898	1 253	54 359	2 075	554 807
Inntrufne, ikke meldte erstatninger (IBNR)	91 430	104 809	64 332		77 938	2 225	38 557	9 232	388 522
Avsetning, for indirekte skadebehandlingskostnader	6 901	11 732	6 249		16 378	245	4 178	513	46 197
Sum brutto erstatningsavsetning	128 951	223 844	119 882		404 213	3 723	97 093	11 821	989 526
Sum brutto forsikringsforpliktelse	151 975	393 623	346 002	4	732 726	4 243	179 127	28 595	1 836 294

Beløp i 1000 kr

Brutto forsikringsforpliktelse 31.12.2015	Forsikring mot inntekstap	Motorvogn forsikring trafikk	Motorvogn forsikring øvrige	Transport forsikring	Forsikring mot brann og annen skade	Ansvars forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Total
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	19 079	180 708	223 194	1	321 660	612	75 284	15 672	836 211
Meldte, ikke oppgjorte erstatninger (RBNS)	22 367	98 495	46 939	0	336 773	1 480	38 816	3 828	548 696
Inntrufne, ikke meldte erstatninger (IBNR)	91327	121 533	44 698	10	73 612	3 355	38 696	8 237	381 468
Avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader	6 813	12 342	5 029	1	17 028	335	3 492	542	45 582
Sum brutto erstatningsavsetning	120 507	232 370	96 665	11	427 413	5 170	81 003	12 607	975 747

Sikkerhetsavsetning 2015 på 232,3 millioner kroner er oppløst i henhold til ny årsregnskapsforskrift for skadeforsikringselskaper i 2016. Se note 26 Endringer tidligere år.

NORSK NATURSKADEPOOL SIN ANDEL AV FORSIKRINGSFORPLIKTELSENE BRUTTO OG FOR EGEN REGNING:

Brutto forsikringsforpliktelse	31.12.2016	31.12.2015
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	14 394	14 209
Meldte ikke oppgjorte erstatninger (RBNS)	19 420	26 719
Inntrufne, ikke meldte erstatninger (IBNR)	3 781	5 812
Avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader		
Sum brutto erstatningsavsetning	23 201	32 531
Sum brutto forsikringsforpliktelse	37 595	46 740
For egen regning andel av brutto forsikringsforpliktelse	31.12.2016	31.12.2015
Avsetning for egen regning av ikke opptjent bruttopremie	14 426	14 386
Meldte ikke oppgjort for egen regning andel av brutto erstatninger (RBNS)	19 112	25 031
Inntrufne, ikke meldt for egen regning andel av brutto erstatninger (IBNR)	3 781	5 812
Sum for egen regning andel av brutto erstatningsavsetning	22 893	30 844
Sum for egen regning andel av brutto forsikringsforpliktelse	37 319	45 230

<i>Beløp i 1000 kr</i>	2016	2015
Endringer i forsikringsforpliktelser	Brutto	Brutto
Skader og skadebehandlingskostnader		
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	594 279	524 790
Inntrufne, ikke meldte skader	381 468	358 064
Sum pr 1. januar	975 747	882 854
Økning i forpliktelser		
Fra årets skader	1 556 262	1 465 608
- herav betalt	(1 028 263)	(935 167)
Fra tidligere år (avvikling)	(514 219)	(431 129)
Sum pr 31. desember	989 526	982 165
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		
Pr 1. januar	836 211	821 380
Økning i perioden	(2 095 067)	(1 923 214)
Opptjent i perioden	2 105 623	1 938 046
Sum pr 31. desember	846 767	836 211

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet på balansedagen, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte kjente skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR). Erstatningsavsetning er diskontert og inkluderer fremtidige direkte og indirekte skadebehandlingskostnader.

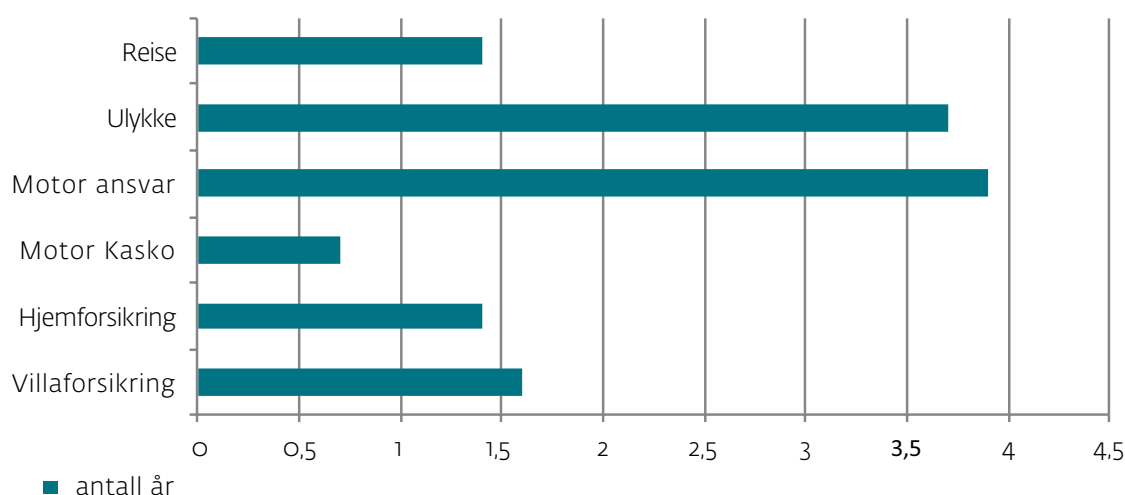
Beregning av erstatningsavsetningen er basert på bruk av erfaringsdata der en tar utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både RBNS avsetningen og avsetningen for etteranmeldte skader (IBNR). Beregningen av IBNR er forbundet med mer usikkerhet enn beregningen av RBNS avsetningen siden man der har informasjon om skaden.

For å beregne erstatningsavsetningen benyttes anerkjente aktuarielle statistiske modeller som baseres på erfaringstall og informasjon om porteføljeutviklingen. Modelltilpasningen måles ved å se på avviket mellom faktiske, historiske tall og de tilsvarende beløp som beregnes i modellen.

Hovedtyper av statistiske modeller som benyttes er Chain-Ladder metoden og Bornhuetter-Fergusson. I visse tilfeller kombineres også skadefrekvens med gjennomsnittlig erstatningsbeløp i metodene. Valg av beregningsmetoder vil være avhengig av forsikringsprodukt og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig. Chain-Ladder metoden er mest benyttet for produkter med relativt stabil utvikling mens Bornhuetter-Fergusson benyttes for produkter med lang avviklingstid eller nye produkter med mangelfull skadehistorikk. Metoden kombinerer forventet skadeprosent med skadehistorikk slik at informasjon fra eldre skadeår vektlegges mer enn yngre.

Forventet inflasjon er implementert i avsetningene og er en viktig størrelse i produkter som har lang avviklingstid som personskade-erstatninger innen Motor Ansvar og Ulykke.

Gjennomsnittlig avviklingstid per produkt (durasjon)

Strukturen på gjennomsnittlig avviklingstid (durasjonen) og størrelsen på erstatningsavsetningene påvirker diskonteringseffekten. Det benyttes ulike inflasjonsforutsetninger avhengig av produktets innhold. For eksempel inneholder avsetning til Brann Kombinertbransjene som regel en KPI inflasjonsjustering mens for personskader Motor og Ulykke legges utvikling i grunnbeløpet G til grunn for inflasjonen. Siden inflasjonsforutsetningene knyttet til KPI og G er størrelser som til en viss grad overstiger renteforutsetningen, vil effekten av diskonteringen være lav for vår portefølje. Renteforutsetningen som legges til grunn er EIOPAs rentekurve tilpasset Norsk forretning.

I tabellen under vises erstatningsavsetningen før diskontering og diskonteringseffekten for hovedproduktene.

Beløp i 1000 kr	Erstatningsavsetning før diskontering	Diskonteringseffekt
02 - Income protection	121 448	602
04 - Motor vehicle liability, TPL	262 317	-1 196
05 - Motor, other classes	64 623	
06 - Marine, aviation and transport		
07 - Fire and other property damage	365 825	-1 188
Herav Villa	262 107	-893
Herav Hjem	55 676	-150
08 - General liability	3 497	-19
11 - Assistance	92 991	-76
12 - Miscellaneous non-life insurance	11 291	16
Sum	921 992	-1 862

Utvikling i erstatningsavsetning per skadeårgang:

Selskapet har åtte skadeårganger, og erstatningsavsetningen fra 2009 til 2015 har utviklet seg slik i 2016:

Brutto:	Skadeårgang								Sum
	Beløp i 1 000	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Beregnet erstatningskostnad per skadeår	464 949	930 221	1 067 634	1 161 845	1 270 940	1 372 150	1 463 278	1 556 262	
- ett år senere	465 861	946 265	1 061 378	1 133 614	1 269 738	1 360 498	1 456 879		
- to år senere	450 516	923 244	1 033 789	1 129 223	1 252 033	1 351 063			
- tre år senere	446 554	912 780	1 021 937	1 132 763	1 242 264				
- fire år senere	439 816	918 284	1 017 755	1 127 121					
- fem år senere	445 841	914 426	1 010 475						
- seks år senere	445 814	909 699							
- syv år senere	444 566								
Utbetalt	439 042	892 596	980 062	1 077 617	1 173 271	1 246 404	1 271 547	1 028 263	8 108 803
Erstatningsavsetning	5 523	17 103	30 414	49 504	68 993	104 659	185 332	527 999	989 526

For egen regning:	Skadeårgang								Sum
	Beløp i 1 000	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Beregnet erstatningskostnad per skadeår	455 122	888 590	856 887	975 245	1 036 681	1 353 582	1 420 790	1 492 689	
- ett år senere	456 385	898 924	824 730	956 214	1 037 321	1 340 272	1 411 590		
- to år senere	439 225	876 334	807 512	951 410	1 025 670	1 330 043			
- tre år senere	435 782	865 870	798 893	954 429	1 015 160				
- fire år senere	427 648	871 374	794 828	948 777					
- fem år senere	433 040	865 016	789 517						
- seks år senere	430 456	860 289							
- syv år senere	429 183								
Utbetalt	423 660	843 186	759 812	900 077	946 198	1 225 747	1 229 426	987 662	7 315 769
Erstatningsavsetning	5 523	17 103	29 705	48 700	68 962	104 296	182 163	505 027	961 480

NOTE 18 - AVSETNINGER OG ANDRE FORPLIKTELSER

Andre forpliktelser

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig konsernbidrag	250 000	150 000
Skyldig offentlige avgifter	49	63
Forpliktelser til tidligere risikobærere	37	31
Leverandørgjeld	7 748	4 512
Sum andre forpliktelser	257 834	154 605

Andre avsetninger for forpliktelser

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Skylldige offentlige avgifter	13 299	11 480
Skylldige feriepenger	12 912	11 627
Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	46 021	20 594
Sum andre avsetninger for forpliktelser	72 232	43 701

Balanseført verdi er vurdert til virkelig verdi.

NOTE 19

- VERDIVURDERINGSFORSKJELLER REGNSKAPS- OG SOLVENS II

Solvens II-balansen tar utgangspunkt i regnskapsbalansen. Forskjeller mellom regnskapsbalansen og IFRS-balansen gjennomgås nedenfor.

Beløp i 1000 kr

Eiendeler	NGAAP	Reklassifisering for SII formål	Verdivurdering for SII formål	Solvens II
Immaterielle eiendeler	67 204		-67 204	
Eiendeler ved skatt	2 918			2 918
Finansielle eiendeler	2 383 314		13 022	2 396 335
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	28 046	-3 876	-13 087	11 066
- Gjenforsikringsandel av brutto premieavsetning			-13 103	-13 103
- Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	28 046	-3 892	16	24 169
Fordringer	714 290	-571 162		143 128
- Fordringer - forsikringstakere	601 939	-571 162		30 776
- Forfalte fordringer	30 776			30 776
- Ikke forfalte fordringer	599 281	-599 281		
- Forskuddsbetalte fordringer	-28 119	28 119		
- Fordringer - gjenforsikring	104 638			104 638
Andre fordringer	7 713			7 713
Øvrige eiendelsposter	59 490			59 490
Sum Eiendeler	3 255 262	-575 039	-67 269	2 612 938
Forpliktelser	NGAAP	Reklassifisering for SII formål	Verdivurdering for SII formål	Solvens II
Risikomargin			83 642	83 642
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	850 660	-603 173	-59 135	188 351
- Løpende forretning	850 660	-603 173	-43 639	203 847
- Fremtidig forretning			-15 496	-15 496
Brutto erstatningsavsetning	989 526		-4 702	984 825
Øvrige forpliktelser	640 084	28 119		668 202
- Pensjonsforpliktelser	12 780			12 780
- Forpliktelser i forbindelse med direkte forretning	46 939	28 119		75 057
- Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	299			299
- Andre forpliktelser	330 066			330 066
- Ansvarlig lån	250 000			250 000
Garantiavsetningen			89 287	89 287
Forpliktelser ved skatt	70 291		-21 769	49 152
Sum forpliktelser	2 551 190	-575 039	87 323	2 063 459
Sum Egenkapital	704 072	0	-154 593	549 479

Netto forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser på 154,6 millioner kroner er fratrukket egenkapitalen i Solvens II balansen. Forskjellen er etter beregnet skatteforpliktelse på 21,8 millioner kroner.

IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets immaterielle eiendeler omfatter balanseførte utviklingskostnader til forsikringssystem. I regnskapsbalansen er denne verddivurdert til 67,2 millioner kroner ved utgangen av 2016. I henhold til Solvens II-prinsippene skal immaterielle eiendeler bare balanseføres dersom eiendelen kan omsettes separat, og det eksisterer tilgjengelig priser for eiendelene. Denne bestemmelsen er vurdert dithen at kriteriet for balanseføring i Solvens II-balansen ikke er innfridd. Balanseverdien i Solvens II er derfor null.

FINANSIELLE EIENDELER

Selskapets finansielle eiendeler er hovedsakelig plassert i rentepapirer:

Beløp i 1000

Investeringsobjekt	NGAAP verdi	Solvens II verdi
Selskapsobligasjoner	1 998 843	2 011 865
Statsobligasjoner	315 117	315 117
Eiendomsfond	69 354	69 354
Sum	2 383 314	2 396 335

Forskjellene i verdivurderingen mellom regnskapsbalanse og Solvens II balanse for finansielle eiendeler utgjør 13 millioner kroner, og er knyttet til holde-til-forfall-obligasjoner som er verdivurdert til virkelig verdi i Solvens II-balansen.

KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER

Selskapets samlede fordringer pr. 31.12.2016 i regnskapsbalansen utgjorde 714,3 millioner kroner. I Solvens II-balansen reduseres fordringene til 143,1 millioner kroner.

I henhold til Solvens II-prinsippene blir fordringer som er ennå ikke er fakturamessig forfalt (599,3 millioner kroner), regnet som fremtidig kontantstrøm knyttet til premieinnbetaling. Denne kontantstrømmen blir således inkludert i beregningen for premieavsetning i solvens II balansen og dermed ikke ansett som en kundefordring i Solvens II-balansen. Krav som er fakturamessig forfalt er klassifisert som kundefordringer også etter Solvens II-prinsippene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Under Solvens II settes verdien av forsikringstekniske avsetninger lik beste estimat (nåverdi av fremtidige kontantstrømmer) med tillegg av en risikomargin.

Erstatningsavsetningen i regnskapsbalansen vil være lik som i Solvens II balansen.

Premieavsetningene vil være markant forskjellig i de to balansene. Under Solvens II er premieavsetningen basert på en kontantstrømbeaktning på nåverdien av fremtidige utbetalinger fratrukket innbetalinger der kontrakten faller innenfor «kontraktens grense» på et gitt betraktningstidspunkt.

Beløp i 1000

Premieavsetning	Forsikring mot inntekstap	Motorvogn forsikring trafikk	Motorvogn forsikring øvrige	Transport forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars forsikring	Assistanse forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Total
NGAAP	23 023,9	169 779,0	226 120,2	3,9	328 512,7	520,6	82 033,5	16 773,4	846 767,2
Solvens II	(846,0)	(26 873,5)	84 413,7	(8,0)	104 846,8	64,5	16 441,9	10 312,0	188 351,4

Av forskjellen mellom regnskapsavsetningen og avsetning etter Solvens II beregning på 658,4 millioner kroner gjelder 599,3 millioner ikke forfalte fordringer. Nettoeffekten av reassurans på premieavsetningen i SII balansen er -13,1 millioner kroner.

Ved beregning av Risk Margin brukes her metode 3. Risk Margin avhenger av SCR, kapitalkostnad og rente.

NOTE 20 – KAPITALKRAV OG KAPITALDEKNING

Den samlede risiko i DNB Forsikring måles og rapporteres etter gjeldende Solvens II-regelverk og rapporteres til styret hvert kvartal.

Selskapet oppfylder solvenskapitalkravet (SCR) og minimumskapitalkravet (MCR) per 31.12.16. Kapitalkravet beregnes i standardmodellen hvor det inngår moduler for selskapets skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, markedsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko.

Risikoeksponeringene kan overordnet beskrives som følger; mer detaljerte opplysninger finnes i note 21:

- Forsikringsrisiko: risikoen for økonomisk tap som følge av ugunstig utvikling i premieinntekter og erstatningsutbetalinger sammenlignet med forventningen.
- Markedsrisiko: risikoen for økonomisk tap som direkte kan knyttes til kursendringer i finansielle markeder
- Motpartsrisiko: økonomisk tap som skyldes at selskapets motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser.
- Operasjonell risiko: risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Virksomhetens solvenskapital og solvenskapitalkrav er som følger ved utgangen av 2016, sammenlignet med 2015:

Beløp i 1000 kr	SCR 31.12.16	SCR 01.01.16	MCR 31.12.16	MCR 01.01.16
Egenkapital NGAAP	704 072	853 190	704 072	853 190
Forskjeller mellom NGAAP og solvens II	(154 593)	(119 877)	(154 593)	(119 876)
Ansvarlig lån (Tier 2)	250 000	50 000	250 000	50 000
Ikke tellende Tier 2 og Tier 3-kapital	(27 323)		(212 311)	(16 266)
Solvenskapital	772 156	783 313	587 168	767 048
Kapitalkrav	451 189	441 056	203 035	198 475
Solvensmargin	171%	178%	289%	386%
Overdekning	320 967	342 257	384 133	568 573

Solvensmarginikapitalkravet (SCR) fremkommer som følger:

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Skadeforsikringsrisiko	490 621	496 102
Helseforsikringsrisiko	101 691	66 483
Markedsrisiko	66 586	65 753
Motpartsrisiko	24 513	12 991
Operasjonell risiko	63 169	58 141
Diversifiseringseffekter	(144 995)	(111 395)
Utsatt skatteeffekt	(150 396)	(147 019)
Samlet tapspotensiale	451 189	441 056

Selskapets kapitalstrategi tar utgangspunkt i SCR som det relevante måltallet. Regelverket begrenser MCR til maksimalt å utgjøre 45 % av SCR.

SCR økte med 10,4 millioner kroner gjennom 2016. Dette er primært en følge av at DNB Forsikring, fra og med april 2016, inngikk en avtale med DNB Finans om distribusjon av betalingsforsikring knyttet til DNBs kredittkort. Helseforsikringsrisiko og motpartsrisiko økte med henholdsvis 35,2 og 11,5 millioner kroner, men ga samtidig en betydelig diversifiseringseffekt mot skadeforsikringsrisiko.

Selskapets solvenskapital til dekning av SCR er redusert med 16,2 millioner kroner gjennom 2016. Dette inkluderer et fratrekk av ikke tellende Tier 2 og Tier 3-kapital på 27,3 millioner kroner da disse kapitalelementene totalt utgjør mer enn 50 % av SCR. Tier 2 kapitalen består av et ansvarlig lån på 250 millioner kroner som ble tatt opp i 2016. Forskjellene mellom NGAAP og Solvens II kapitalen (Own Funds) er beskrevet i note 19.

NOTE 21 - OPPLYSNINGER OM RISIKO OG SENSITIVITET

Selskapets styre har ansvaret for overordnet risiko- og kapitalstyring i DNB Forsikring. Selskapet er eksponert mot ulike former for risiko som varierer mht. natur, eksponeringsomfang samt sannsynlighet og konsekvens for at risikoen materialiseres. Derfor vil tiltak og håndtering av ulike typer risiko variere.

FORSIKRINGSRISIKO

DNB Forsikrings primære forsikringsprodukter er motor, villa, innbo, reise og personrisikoprodukter knyttet til fritidsulykke samt betalingsforsikring for kredittkort.

Forsikringsrisikoen er delt inn i tre hovedelementer; premie- og reserverisiko, katastroferisiko og avgangsrisiko. Styring og kontroll av forsikringsrisiko favner bredt, og dekker eksempelvis selskapets retningslinjer for reassurans samt tegningsregler for distribusjonsleddet. Selskapet distribuerer produktene gjennom konsernets salgskanaler. Tegningsreglene setter begrensning i forhold til objektstyper, størrelsen på verdiene som forsikres (forsikringssummer) samt kundegrupper.

- PREMIE- OG RESERVERISIKO

Premierisikoen omfatter risikoen for at selskapet ikke har risikorett prising (underpriset) i forhold til erstatninger og kostnader. Risikoen skal dekke både estimeringsfeil og avvik fra forventning. Eksempler kan være store skader (enkelthendelser) eller endringer i skadefrekvens og gjennomsnittserstatning. Premierisikoen beregnes med ett års horisont og utgjør den største enkeltrisikoen i selskapet. Risikoen beregnes med utgangspunkt i premievolumet for de ulike hovedproduktene med tilhørende mål for standardavvik.

Reserverisiko er en type forsikringsrisiko som er knyttet til den usikkerheten som ligger i estimatene på avsetninger for fremtidig erstatningsansvar. Statistiske modeller benyttes for å estimere forventede fremtidige skader og bidrar til å redusere volatilitet i avsetningene.

Volatiliteten i selskapets skadeprosent er en viktig indikator for aggregert forsikringsrisiko. Produktlønnsomheten rapporteres månedlig både til ledelse og styret. Skadeprosenten er avhengig av skadefrekvensen og gjennomsnittserstatningen. Følgende sensitivitetsberegning illustrerer resultateffekten av 1 % endring i gjennomsnittserstatningen og skadefrekvensen:

Beløp i 1 000 kr.	2016	2015
Resultateffekt av 1% økning i skadefrekvens	128 760	119 011
Resultateffekt av 1% økning i gjennomsnittserstatning	14 039	13 048
Økning i begge	144 086	133 249

Samlet effekt av 1 % endring i skadefrekvens og gjennomsnittserstatning utgjør 144 millioner kroner. Egenkapitaleffekten vil utgjøre 108 millioner kroner, tilsvarende 15,3 % av sum egenkapital ved utgangen av 2016.

- KATASTROFERISIKO OG REASSURANSE

DNB Forsikring håndterer eksponering mot større enkelthendelser ved å reduserer risikoeksponeringen gjennom et omfattende reassuransprogram. Reassuransavtalene begrenser selskapets erstatningsansvar ved hver enkelt hendelse til maksimalt 10 millioner kroner. Dette sikrer resultatstabilitet og gir en vesentlig reduksjon i virksomhetens kapitalkrav. Effekten illustreres i følgende tabell som viser brutto og netto solvenskapitalkrav for katastroferisiko før diversifisering:

Beløp i 1 000 kr.	Brutto kapitalkrav	Netto kapitalkrav
Naturkatastroferisiko - Stomrisiko	504 903	49 918
Menneskeskapt katastrofe - Motor	178 798	13 347
Menneskeskapt katastrofe - Brann	213 029	23 664

Reassuranskontraktene gir en betydelig besparelse av kapitalkostnader. Summen av alle gjenforsikringselementer i resultatregnskapet utgjorde en inntektsføring på 25 millioner kroner i 2016 mot en inntektsføring på 12 millioner kroner i 2015.

Reassuranskontraktene er i all hovedsak plassert hos reassurandører i nord- og mellom- Europa. Alle reassurandørene er minst A-ratet. Det er gjort en impairment vurdering av fordringene på reassurandørene, og det er ikke avdekket nedskrivningsbehov.

I 2013 var privatporteføljen for villa, innbo og hytte beskyttet av en kvotekontrakt med gevinstdelingsbetingelse. Årgangen er ferdig avløpt pr 31.12.16 med en gevinst på 46,2 millioner hvorav 70 % eller 32,3 millioner kroner skal deles 50% mellom reassurandørene og DNB. Det er inntektsført 7,3 millioner kroner av denne gevinstandelen på 16,2 millioner i 2016 resultatet.

- AVGANGSRISIKO

Selskapets forsikringsavtaler er primært ettårige avtaler med privatpersoner som sistnevnte kan kansellere på en måneds varsel. Avgangsrisiko er knyttet til sannsynligheten for at forsikringsavtaler med forventet lønnsomhet avsluttes før hovedforfall. Slik risiko håndteres gjennom CRM-aktiviteter.

MARKEDSRISIKO

Selskapets markedsrisiko omfatter renterisiko i form av kortsiktig verditap på finansielle eiendeler ved renteøkning. Risiko knyttet til finansielle eiendeler reguleres av selskapets styrevedtatte investeringsstrategi. De forsikringstekniske avsetningene som skal dekke selskapets erstatningsforpliktelser er også eksponert for renterisiko og motregnes renterisiko i finansporteføljen.

Renterisikoen inngår i SCR-beregningen per 31.12.16 med 15,6 millioner kroner. Selskapets eiendomsfond betraktes som eiendomsrisiko, noe som impliserer et verdifall på 25 % i modellen. Dette tilsvarende et tapsnivå på 17,3 millioner kroner. Spreadrisiko og konsentrasjonsrisiko utgjør henholdsvis 54,3 millioner kroner og 0 millioner kroner.

Markedsrisiko omfatter også fall i eiendomsverdier samt spread- og konsentrasjonsrisiko i obligasjonsporteføljen.

Kredittspreaden uttrykker investorenes risikopåslag sammenlignet med risikofri rente. Kraftige økninger i risikopremien vil påvirke verdien på renteporteføljen negativt. Spreadrisikoen er beregnet med utgangspunkt i de ulike rentepapirenes ratingklasse, hvor tapspotensialet er differensiert mellom de ulike ratingklassene.

Samlet tapspotensial på 66,6 millioner kroner inkluderer diversifiseringseffekter mellom aktivaklassene. Diversifiseringseffekten utgjør 20,6 millioner kroner.

- SENSITIVITET RENTEØKNING

Selskapet har gjennom 2016 videreført forvaltningsstrategien med plasseringer i en renteportefølje med en lavrisikoprofil. Renterisikoen er definert som verdifall som følge av en parallell endring gjennom hele rentekurven. Ved utgangen av 2016 var rentefølsomheten, uttrykt som et parallellskift i rentekurven på 100 basispunkter, som følger:

Beløp i 1 000 kr.	2016	2015
Sensitivitet ved økning på 100 basispunkter	18 994	19 509

Beregningen viser det umiddelbare regnskapsmessige tapet ved en renteøkning på 1 prosentpoeng.

Renteporføljen, inkludert papirer som holdes til forfall, er inndelt i durasjonsintervall som følger:

Beløp i 1 000 kr.	0-1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Sum
Rentepapirer vurdert til virkelig verdi over resultat	218 737	890 832	365 055	47 495	247 529	65 123	1 834 770
Rentepapirer som holdes til forfall			101 435	101 459	262 412		465 306
Sum eiendeler	218 737	890 832	466 490	148 954	509 941	65 123	2 300 076

- SENSITIVITET SPREADØKNING

Kreditteksponeringen er klassifisert i ratingkategorier som følger:

Beløp i 1 000 kr.	AAA	AA	A	BBB	Ingen rating	Sum
Aksjer og andeler vurdert til virkelig verdi over resultatet					69 354	69 354
Rentepapirer vurdert til virkelig verdi over resultatet	683 571	236 534	328 319	25 297	561 048	1 834 770
Rentepapirer som holdes til forfall	129 025	10 100	143 198	10 044	172 938	465 305
Bankinnskudd			73 375			73 375
Fordringer reassurandører		35 472	69 166			104 638
Fordringer kunder					614 722	614 722
Andre fordringer					7 713	7 713
Sum finansielle eiendeler	812 596	282 106	614 058	35 341	1 425 776	3 169 877

Ved utgangen av 2016 var 54% av den totale kreditteksponeringen ratet som "A" eller bedre. En betydelig del av det norske rentemarkedet består av utstedere uten offisiell rating. Rentepapirer i denne kategorien inngår i "Ingen rating" i tabellen ovenfor. Forvalter foretar en egen vurdering av kredittverdigheten for denne type plasseringer.

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko omfatter risiko for at motparten ikke gjør opp forpliktelsen når den forfaller.

Selskapet er eksponert for motpartsrisiko gjennom reassuranseavtalene i tillegg til selskapets bankplasseringer og kundefordringer. Motpartsrisiko knyttet til investeringsporteføljen er inkludert i markedsrisikoen ovenfor.

Motpartsrisikoen knyttet til reassuranseavtalene og bankinnskudd er basert på motpartens rating. For kundefordringene innregnes en proratarisk andel som potensielt tap på forfalte fordringer.

Styret har fastsatt ratingkrav i forhold til reassurandører. Alle reassuransekontrakter er plassert i selskap med A-rating i henhold til offisiell rating, og 34 % av balanseført fordring er plassert i selskap bedre enn A. Risikoen for tap anses som svært lav, og det er derfor ikke gjort tapsavsetning på kontraktene.

Fordring på kunder er fordringer på enkeltkunders forsikringspremie, og har derfor ingen rating. Det henvises til note 13 for spesifisering av fordringer mot forsikringstagere, aldersfordeling og tapsavsetning.

OPERASJONELL RISIKO

Risikoeksponeringen mot operasjonelle tap og hendelser beregnes i standardmodellen basert på selskapets premievolum og forsikringstekniske avsetninger. Selskapets operasjonelle risiko håndteres i virksomhetsstyringssystemet.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko i et Forsikringselskap er i all hovedsak relatert til risikoen for at selskapet ikke kan møte erstatningsforpliktelsen overfor kundene. Selskapet har fastsatt en investeringsinstruks som sikrer høy grad av likviditet; både krav til investment grade og kort durasjon sikrer en portefølje med høy likviditet. I tabellen nedenfor er tidsintervallet angitt i form av rentepapirenes forfallstidspunkt:

Beløp i 1 000 kr.	0-1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Sum
Aksjer og andeler vurdert til virkelig verdig over resultatet				69 354			69 354
Rentepapirer vurdert til virkelig verdi over resultatet	218 737	890 832	365 055	47 495	247 529	65 123	1 834 771
Renepapirer som holdes til forfall			101 435	101 459	262 412		465 306
Bankinnskudd	73 375						73 375
Fordringer reassurandører		31 760	1 155	71 722			104 638
Fordringer kunder	51 227	153 681	409 815				614 722
Andre fordringer	1 616	834	1 963			3 300	7 713
Sum finansielle eiendeler	344 955	1 077 107	879 423	290 030	509 941	68 423	3 169 879
Ansvarlig lån						250 000	250 000
Forpliktelser ifbm direkte forsikring	55 622						55 622
Forpliktelser ifbm gjenforsikring	299						299
Andre forpliktelser	653	1 959	255 223				257 834
Sum forpliktelser, inkl. lånekapital	56 574	1 959	255 223				563 755
Erstatningsavsetning	51 579	154 737	412 632	308 732	46 013	15 832	989 526

Av finansielle eiendeler har 2 301,5 millioner kroner, dvs. 73 % forfall innen ett år.

Rentepapirene inkluderer ikke nominelle fremtidige rentebetalinger utover påløpt rente på balansedagen.

Årlig rente på ansvarlig lån kommer i tillegg til forpliktelsene listet i tabellen over.

NOTE 22 - ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

	2016	2015
Antall ansatte pr 31. desember	214	202
Antall årsverk pr 31. desember	203	189
Gjennomsnittlig antall ansatte	208	187
Gjennomsnittlig antall årsverk	196	179

NOTE 23 - GODTGJØRELSER

GODTGJØRELSER OG LIGNENDE FOR 2016:

Godtgjørelse til styret og ledelse

Beløp i 1000 kr	Fast årslønn ¹⁾	Utbetalt honorar ²⁾	Utbetalt lønn i 2016 ³⁾	Bonus opptjent i 2016 ⁴⁾	Natural- ytelser og andre ytelser i 2016	Totale godtgjørelser opptjent i 2016	Utlån pr 31.12.2016 ⁵⁾	Periodisert pensjons- kostnad ⁶⁾
Styret								
Trond Bentestuen, leder fra 7.11.16	3 560	0	3 204	1 290	268	4 763	6 301	706
Kari Olrud Moen, leder, til 7.11.16	2 810	0	2 945	1 020	232	4 197	18	1 320
Hanne Myre, nestleder	0	89	0	0	0	89	0	0
Per Kristian Ek, ans. rep.	744	89	752	20	16	877	571	59
Ledelse								
Hans Petter Madsen, adm. dir.	1 890	0	1 954	511	162	2 626	3	439
Lars-Petter Hagen	1 180	0	1 224	105	90	1 419	2 732	295
Anne Berit Flatøy, til 1.6.16	900	0	930	20	80	1 030	0	218
Ole Jacob Borgen	1 090	0	1 117	134	87	1 338	192	251
Ketil Voll	1 090	0	1 111	199	77	1 386	103	94
Truls Erik Samdal Aasen,	1 250	0	1 252	209	119	1 580	3 248	113
Kari H. Holter	1 295	0	1 303	20	160	1 482	6 914	271
Oddgeir Blystad	1 170	0	1 211	124	103	1 439	3 824	235
Richard Waage, fra 11.8.16	1 030	0	990	100	91	1 181	1 542	174

1) Fast årslønn ved utgangen av året for de som var medlem av styret eller ledelsen i løpet av året.

2) Omfatter honorarer mottatt fra alle selskaper i DNB-konsernet for arbeid i styret og utvalg.

3) Omfatter lønnsutbetalinger for hele året, det vil si utover den perioden enkelte har vært medlem av styret eller ledelsen, og feriepenger av bonusutbetalinger.

4) Bonusopptjening eksklusive feriepenger.

5) Utlån pr 31.12.16 er gitt fra søsterselskapet DNB Bank ASA. Utlån til ansatte i DNB er gitt på funksjonærbetingelser, som er nær ordinære kundevilkår.

6) Opptjent pensjonskostnad inkluderer årets opptjente pensjonsrettighet (SCC). Beregning av pensjonsopptjening er basert på de samme økonomiske og aktuarmessige forutsetninger som er benyttet i note 6 Pensjoner. Årets opptjente pensjonskostnad ekskluderer effekt av omdanning av pensjonsordning.

Det er ikke inngått noen særskilt avtale om sluttvederlag for administrerende direktør eller styrets leder. Det foreligger heller ingen aksjevederbasert godtgjørelse for ledelse eller styret.

Beløp i 1000 (eks mva)

Godtgjørelse til valgt revisor	2016	2015
Lovpålagt revisjon	327	325
Andre attestasjonsoppgaver	-	-
Andre tjenester	-	-
Sum godtgjørelse til valgt revisor	327	325

NOTE 24-TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

DNB Forsikring AS er et heleid datterselskap av DNB ASA. Selskapet benytter eksisterende konsernfunksjoner på relevante områder for skadeselskapet organisert i DNB Bank ASA, og blir kostnadsbelastet for ressursuttaket. Kostnaden for dette er vist under Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader i tabellen nedenfor. DNB Invest Denmark AS er långiver for selskapets samlede ansvarlige lån på 250 millioner kroner. DNB Bank ASA benyttes som selskapets leverandør av banktjenester. Alle avtaler med konsernselskaper er basert på markedsmessige betingelser.

Beløp i 1000 kr	31.12.2016	31.12.2015
Balanseposter eiendeler		
Immaterielle eiendeler	65 862	66 581
Aksjer og andeler	69 354	67 915
Obligasjoner og sertifikater	29 196	19 455
Bankinnskudd	73 375	91 669
Balanseposter forpliktelser		
Ansvarlig lån	250 000	50 000
Leverandørgjeld	5 984	3 039
Konsernbidrag	250 000	150 000
Resultatposter		
Renteinntekter	779	936
Bankomkostninger	4 122	3 876
Salgskostnader	119 807	98 558
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	135 420	119 739
Verdiendringer på investeringer	1 284	(357)
Andre kostnader	4 951	2 836

Aksjer og andeler er knyttet til investering i eiendomsfond underlagt DNB Livsforsikring AS.

NOTE 25 - EIERFORHOLD

Selskapskapitalen består av 265.000 aksjer pålydende NOK 1.000,-. Vedtektene inneholder ingen begrensninger i stemmerett. Selskapets aksjer er 100 % eiet av DNB ASA.

NOTE 26 - ENDRING TIDLIGERE ÅR

Som følge av innføring av Solvens II regelverket 1. januar 2016 ble det ved utgangen av 2015 vedtatt enkelte endringer i Årsregnskapsforskrifter for skadeforsikring med virkning fra 1. januar 2016. Endringene innebærer blant annet at sikkerhetsavsetninger ikke lenger inngår i selskapets forsikringstekniske avsetninger. Som følge av prinsippendringer er enkelte tall i sammenligningsperioder omarbeidet.

Ved utgangen av 2015 hadde DNB Forsikring regnskapsførte sikkerhetsavsetninger på totalt 175 millioner kroner etter skatt. Beløpet økte selskapets egenkapital 1. januar 2016. Oppstillingen under viser sammenlignbare tall for 2015, med implementerings-effekt 1. januar 2015.

Resultat

Beløp i 1000 kr	2015	Endring	2015 (endret)
Premieinntekt for egen regning	1 906 280		1 906 280
Allokert inv.avk ovf fra ik tekn regnsk	15 826	(15 826)	0
Andre forsikringsrelaterte inntekter	28 837		28 837
Erstatningskostnader for egen regning	(1 392 259)		(1 392 259)
Forsikringsrelaterte driftskostnader	(328 893)		(328 893)
Endring i sikkerhetsavsetning	(13 000)	13 000	
Res teknisk regnskap	216 791	(2 826)	213 965
Netto inntekter fra investeringer	33 500		33 500
Allokert inv avk ovf til tekn regnskap	(15 826)	15 826	
Andre inntekter	732		732
Andre kostnader	(42 213)		(42 213)
Resultat ikke teknisk regnskap	(23 807)	15 826	(7 982)
Resultat før skattekostnad	192 983	13 000	205 983
Skattekostnad	(49 705)	(3 250)	(52 955)
Resultat før andre resultatkomponenter	143 279	9 750	153 028

Balanse

Beløp i 1000 kr	2015	Endring	2015 (endret)
Opptjent egenkapital			
Avsetning garantifond	83 333		83 333
Avsetning naturskadefondet			
Annen opptjent egenkapital	149 827	179 564	329 390
Sum opptjent egenkapital	233 160	179 564	412 723
Forsikringsforpliktelse			
Sikkerhetsavsetning	233 000	(233 000)	
Premieavsetning brutto	839 437		839 437
Erstatningsavsetning brutto	982 165	(6 418)	975 747
Sum forsikringsforpliktelse	2 054 602	(239 418)	1 815 184
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	7 929		7 929
Forpliktelse ved skatt	7 002	59 855	66 857
Andre avsetninger for forpliktelse	43 701		43 701
Sum avsetning for forpliktelse	81 043	59 855	118 487

NOTE 27 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke inntruffet vesentlige hendelser etter 31.12.2016.

REVISORS BERETNING

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i DNB Forsikring AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for DNB Forsikring AS som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den ellers viser seg å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 23. mars 2017
ERNST & YOUNG AS

Finn Espen Sellæg
statsautorisert revisor

Til stede. Hver dag.
Når det gjelder som mest.

DNB Forsikring AS

Postadresse:
Postboks 1600 Sentrum
N-0021 Oslo

Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 30
Bjørvika, Oslo

dnb.no